

NARODNI LIST

Glasiło narodne stranke za Štajersko.

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljke (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Graška cesta šte. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 20 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristopnine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Neodvisni slovenski kmečki kandidatje

katerih kandidature bo z vsemi močmi podpirala narodna stranka, so doslej:

1. Za volilni okraj Brežice-Sevnica-Laško

Ferdinand Roš,

veleposestnik v Hrastniku in župan trboveljski;

2. Za volilni okraj Celje-Vransko

Franc Roblek,

veleposestnik v Žalcu;

3. Za volilni okraj Gornji Grad-Šoštanj-Slovenj Gradec-Marenberk

Vinko Ježovnik,

veleposestnik v Velenju in načelnik šoštanjskega okrajnega odbora.

Kmetje! Iz Vaše srede so izbrani možje, Vaši sotrpini so, Vaše težnje in potrebe poznajo iz lastnihkušenj! Delajte vsi nato, da slovenski kmetje kakor en mož stoje za njimi! Zmaga svobodne kmečke in narodne misli nam bodi vzor!

Narod je govoril.

Cela štajerska slovenska javnost stoji pod mogočnim utisom žalskega tabora od pretekle nedelje. Nad 1.500 (entisoč petsto) neodvisnih kmetov celjskega in vranskega okraja je soglasno brez vsake nepotrebne kuratele iz Maribora ali Celja določilo poslanskega kandidata za državni zbor. Vse se je soglasno izreklo za kmetovalca veččaka, splošno priljubljenega gospoda Franca Robleka.

V sledečem podamo kratek vpored tega zgodovinsko važnega dogodka:

Župnik Zdošek je dne 3. snšca na shodu v Sv. Jurju ob Taboru hotel zadušiti soglasni klic kmetijskega prebivalstva, naj bode zastopnik kmetov v prihodnjem državnem zboru kmet hmeljar. Ogorčeni kmetje so za to sklicali javen shod volilcev v Žalec na preteklo nedeljo. Ob 3. uri popoldne je bila velika Hodnikova dvorana natlačena polna. Več nego polovica zborovalcev je moralo ostati zunaj dvorane. Pripeljali so se na lojterskih vozih kmetje iz gornjega in spodnjega Sv. Jurja, Trnovelj, Gomilškega, Višnjevasi, Braslovč, Vranskega, itd. itd. V imenu sklicateljev je župan Valentin Južna volilni shod slovesno otvoril. V predsedstvo shoda so bili izvoljeni slovenski župani Franc Širca, Valentin Južna in Blaž Urleb; zapisnikarjem je bil imenovan Franc Pikel. Predsednik Širca je v kratkih, jedrnatih besedah razložil pomen shoda, povedal je, da je shod sklican od neodvisnih kmetov brez ozira na kako stranko. Poslanski kandidat ne sme biti od nikogar drugega odvisen kakor od svojih volilcev in se ne sme v naprej nobeni stranki zapisati. Opirati se mora na narodne delavce obeh strank, kateri imata obe v teh volilnih okrajih veliko moč. Kdor bi pa ruval zoper današnji sklep, ta se mora imenovati izdajalec slovenskega kmeta in takega mora zadeti kazni.

Na to so veleposestnik Josip Podgoršek, veleposestnik Franc Šauer in obrtnik Pikel soglasno stavili predlog, naj se proglasi kot kmečki kandidat Franc Roblek iz Žalca. Ta predlog je bil

z navdušenjem sprejet. Le šest glasov nasproti več nego tisoč glasom se je vzdignilo proti tej kandidaturi. Franc Roblek se je uklonil soglasni volji volilcev ter izjavil, da sprejme kandidaturu ter da bode zastavil vse svoje moči le v korist svojih volilcev. Govor Franca Robleka je bil z nepopisnim navdušenjem sprejet.

Potem je govoril v imenu narodne stranke njen predsednik dr. Kukovec. Izjavil je, da stranka ne bode postavila svojega kandidata, ker za to ni vzroka. Namen narodne stranke je zlomiti dosedajni nesrečni komando v štajerski politiki. Ker so neodvisni kmetje celjskega in vranskega okraja brez kuratele, bodisi iz Maribora ali Celja svojega kandidata postavili, preostaja za narodno stranko samo naloga tega neodvisnega moža poštenjaka, kateremu stranka popolnoma zaupa, z vsemi močmi podpirati. Ker je pa gotovo, da bodo različni mogotci od kmečke zveze v svoji slepoti prezirali tudi slovesni sklep 1.500 slovenskih kmetov in iskali sebi pokornega in zapisanega kandidata, stavi predlog, naj se vsi navzoči kmetje na dan Sv. Jožefa ob 3. uri popoldne udeležijo protestnega volilnega shoda v spodnjih prostorih Narodnega doma v Celju, da vzdignejo še enkrat svoj glas v glasno svarilo komandantom kmečke zveze, ki hoče s pomočjo svojih kimovcev v dvorani Narodnega doma postaviti kmečkega kandidata proti volji kmečkega ljudstva. Ta predlog je bil z viharim odobravanjem soglasno sprejet.

Ker so navzoči zastopniki kmečke zveze izjavili, da bode tudi kmečka zveza Franca Robleka volila, ako se kmečki zvezi predstavi, izjavil je ob velikanskem navdušenju večine zborovalcev Franc Roblek, da se ni vsiljeval narodni stranki, in se tudi ne bode vsiljeval kmečki zvezi. Če kmečka zveza njega kot kmeta ni spoznala, on se tudi kmečki zvezi predstavljal ne bode. Po govoru I. Vošnjaka iz Braslovč je še dr. Kukovec pozval zborovalce, naj izrazijo svoje zaupanje tudi gospodu Francu Fridrihu, katerega so njegovi nasprotniki v zadnjih dneh nečuvno sramotili, da bi mu onemogočili morebitno kandidaturu, kateremu pozivu se je vsa množica navdušeno odzvala.

Shod, ki pomeni mogočen mejnik v štajerski slovenski politiki, se je dostojno zaključil ter se je po sklepu shoda oficijelno dognalo, da je samo v dvorani bilo navzočih še ob koncu shoda 1050 zborovalcev.

Nova volilna postava.

(Konec.)

Postava o svobodi zborovanja.

Dosedaj se je dogajalo, da so se mnogokrat zborovanja, na katerih se je razpravljalo o volitvah in javnih zadevah, motila ali celo razbila. Par hujskačev je prišlo na zborovanje ter z neprestanimi medkljici, ropotanjem in vriščem zabranilo mirno razpravljanje. Vsled tega se je v drž. zboru sklenila nova postava za varstvo svobode zborovanja.

1. Katera zborovanja stoje pod varstvom?

Zborovanja kandidatov za vse javne zastope kakor za državni zbor, deželni zbor, okrajni zastop, občinski zastop, šolski svet, bolniške blagajne itd.

Nadalje vsa postavno sklicana zborovanja po društvenem in shodnem zakonu, v katerih se obravnava o javnih zadevah.

2. Kaj je kaznivo?

Če se zabranjuje k takim zborovanjem pristop osebam, ki imajo pravico udeležiti se zborovanja; če se kdo neupravičen vsili na tako zborovanje; če odrija in prežene navzoče zborovalce, voditelje ter reditelje zborovanj; če se s silo ustavlja zborovanja se tičočim naredbam voditeljev ter rediteljev, ali ovira te naredbe. — Pri zborovanjih, ki niso podvrženi društvenemu zakonu, veljajo za voditelje in reditelje toliko časa sklicatelji, dokler se ne določi vodstvo in rediteljs.

Kako se kaznuje?

Kaznujejo se prestopki proti tem določbam z zaporom od enega tedna do treh mesecev. Ako se je več oseb pogovorilo ter se skupno pregrešilo proti tem določbam, se povzročitelj in soudeleženci kaznujejo s strogim zaporom do 6 mesecev.

4. Ali se sme na vsako zborovanje?

Kdor se udeleži volilnega zborovanja, ali zborovanja kake skupine volilcev, ali zborovanja za društvenike, ali zborovanja, na katero smejo samo povabljeni, se kaznuje, ako ni upravičen se udeležiti takega zborovanja, in ako se na poziv voditeljev ne odstrani, pri politični oblasti z globo od 10 do 200 kron.

H koncu podamo še svojim cenjenim bralcem, ki bi morebiti tega še ne vedeli, sliko, kako so razdeljeni po novi volilni postavi volilni okraji po Spodnjem Štajerskem. Kakor znano, so nam dali Nemci in vlada milostno 7 od 30 štajerskih mandatov, dasi bi jih po pravici morali imeti najmanj 9.

Volilni okraji na slovenskem Štajerskem so sledeči:

a) 24. volilni okraj, obstoji iz sodnijskih okrajev: Maribor severno od Drave, Šent-Lenart, Gornja Radgona in Ljutomer;

b) 25. vol. okraj; obstoji iz sodnijskih okrajev Maribor južno od Drave, Slovenska Bistrica in Konjice;

c) 26. vol. okraj; obstoji iz sodn. okrajev Ptuj in Ormož;

č) 27. vol. okraj; obstoji iz sodn. okrajev Rogatec, Šmarje in Kozje;

e) 29. vol. okraj; obstoji iz sodn. okrajev Brežice, Sevnica, Laški trg;

f) 30. volilni okraj; obstoji iz sodnijskih okrajev Gornji Grad, Šoštanj, Slovenji Gradec in Marenberk.

Konečno obstoji na Spodnjem Štajerskem še en volilni okraj, takozvani 11. štajerski, v katerem so po večini do danes v nemških rokah se nahajajoči trgi in mesta. V tej mestni skupini, katero so si čisto umetno sestavili naši „nemški“ mogotci s pomočjo vlade, je po ljudskem štetju 11.000 Slovencev in le 17.000 Nemcev. In tem 6.000 nemške večine na ljubo se je ustvaril „nemški“ volilni okraj.

Tako smo podali našim čitateljem površno sliko nove volilne postave. Opominjamo jih, da jo dobro proučijo, osobito oni, ki hočejo stati v bodočem volilnem boju v prvih vrstah. Posebno zadnje določbe o varstvu volitev in o različnih kaznih so tako važne, da bi jih moral vsak zaveden volilec dobro poznati. Nasprotniki bodo vkljub postavi — to lahko že danes prerokujemo, uporabljali vsa mogoča sredstva v dosego svojih

Somišljeniki! „Narodni List“ naj roma od soseda do soseda!

umazanih namenov. Preprečiti kolikor-toliko njihove predrzne nakane, to je naloga vsakega posameznega somišljenika narodne stranke. A vsakdo izmed nas naj postopa vsikdar in povsod v času volilnega boja trezno in pošteno. Bodimo odločni — delajmo premišljeno.

Glavna skupščina južnoštajerskega hmeljarskega društva v Žalcu dne 24. febr. 1907.

(Konec.)

Največjega pomena in največje važnosti za prospeh našega hmeljarstva je dejstvo, da se je društvo v minulem letu vdeležilo avstrijske razstave v Londonu v zvezi s tukajšnjo hmeljarno. Pri razstavi ni bilo nikakoršnega tekmovanja in se po končanej razstavi niso delila nikakoršna odlikovanja; namen razstave je bil zgolj ta. Angležem pokazali, kaj zamore Avstrija v kmetijskem in idustrijskem oziru. S to razstavo stopili smo na svetovni trg z našim hmeljem ter ga pokazali Angležem v njegovi nepopačeni pristnosti in kakovosti. Angleži poznali so dosedaj le naš izvozni hmelj, katerega so trgovci pri nas nakupili navadno za neznatni denar. Društvo je razstavilo dve izvirni bali goldinga in eno izvirno balo poznega hmelja; vsaka bala tehtala je okroglo 150 kilogramov; razven teh bal poslali smo v London tudi dve manjši bali goldinga in poznega hmelja kot uzorec. Prireditve te razstave stala je 1757 kron — a vso to vsoto smo deloma naprosili od dežele, deloma od države in 765 K 67 v dobili pa smo za prodani hmelj v Londonu, tako, da pri celem podjetju nima društvo, niti hmeljarna najmanjših stroškov.

V smislu sklepa glavne skupščine minolega leta napravil je društveni odbor dne 11. 5. 1906 št. 78. prošnjo potom c. kr. kmetijske družbe v Gradcu do c. kr. železniškega ministrstva za znižanje voznine za hmelj in hmeljevke. Ta prošnja še ni rešena.

Vsled poziva c. k. kmetijske družbe v Gradcu z dne 16. 3. 1906. št. 2537, sestavil je društveni odbor v imenu društva, kakor tudi v imenu hmeljarne prošnjo do poljedelskega ministrstva za zdajnejše podpiranje spodnještajerskega hmeljarstva ter v to svrhu naprosili 26.000 K podpore. Tudi ta prošnja še ni rešena.

Ker se je dosedaj tu v Savinski dolini nakladani hmelj, kateri je bil namenjen na Bavarsko, Virtemberško, Hesensko ali Badensko, kartiral le do Pasava in vsled tega povzročilo večjih stroškov in večjo zamudo, prosil je društveni odbor dne 17. 8. 1906. št. 146. železniško ministrstvo, naj nvede za tu nakladani hmelj direktno kartiranje do Nirnerga, Monakovega, Bamberga in Maina; železniško ministrstvo je tej prošnji dne 11. 10. 1906. št. 19.692 in 19.979 ugodilo.

Društveni odbor je baronu Becku povodom imenovanja ministrskim predsednikom brzozavnim potom častital ter prejel od njega tudi brzozavnim potom zahvalo in sicer dne 8. junija 1906.

Kakor vsako leto, okrasila in razsvetlila se je tudi ob sveh Svetih v minulem letu gomila ustanovitelja našega hmeljarstva, g. Bilgerja.

To je v kratkih potezah delovanje društvenega odbora v minulem letu; po letošnjem zborovanju tukajšnjega slov. kat. del. društva pisal pa je „Slovenec“: „Vodstvo društva (hmeljarskega) je v slabih rokah.“

Četrta in zadnjikrat apelujem na slavno skupščino, naj blagovoli presoditi, ali je bila „Slovenčeva“ sodba o delovanju društva upravičena ali ne? S tem končujem!

Takoj po končanem poročilu oglašil se je g. župnik M. Koren iz Žalca k besedi ter z ogorčenim glasom omenil, da se je neki državni poslanec itak obrnil do hmeljarskega društva ter ga naprosil pojasnil v zadevi provenijenčne postave za hmelj, da pa odgovora ni prejel itd. itd. Gosp. predsednik je odgovoril takoj na besede g. župnika; omenil je, da je poslanec Berks pred leti prišel osebno v Žalec po potrebna pojasnila in da je društvo bilo z njim v vedni dotiki — bodisi pismenim ali brzozavnim potom. Po smrti poslanca Berksa brzozavil je društveni odbor dne 21. in 22. maja 1906. leta tudi v zadevi provenijenčne postave poslancu dr. Ploju, kateri mu niti odgovora ni dal.

Dne 26. 10. m. l. poslal je drž. poslanec g. dr. Voušek g. dr. Bergmannu, načelniku hmeljarskega društva, poročilo narodno-gospodarskega odseka v zadevi provenijenčne postave za hmelj v pretresovanje in poročanje. Dne 17. 12. 1906. pisal je g. dr. Voušek zopet g. dr. Bergmannu in mu javil, da je v državnem zboru med nujnimi predlogi tudi nova provenijenčna postava za hmelj in prosi takojšnjega poročila. Le-to se je tudi pri odborovi seji dne 19. 12. m. l. sestavilo in se glasi dobesedno tako-le:

„Vaše veleblagorodje blagovoli predvsem za to skrbeti, da se o provenijenčni postavi ne bode poprej razpravljalo, predno ne pride na vrsto postava o nečistem tekmovanju. Ta postava se bode sigurno tudi lahko uporabila za hmeljarsko kupčijo, tako, da postane posebna provenijenčna postava za hmelj odveč. To je vlada itak le na prošnjo čeških hmeljarjev predložila in ima le namen, varovati češki hmelj, drugemu pa občutno

škodovati. Po predloženi postavi ni merodajna kakovost, ampak le domačija hmelja. Češkemu hmelju dela hmelj drugih dežel na svetovnem trgu konkurenco — ta postava naj ne varuje kakovost hmelja, ampak edino le ime: „češki hmelj“. Mi protestujemo odločno, da bi se z nameravano postavo varovala le češka hmeljska okolišča, druga pa bi se oškodovala. Ako se postava sprejme, potem se bode na Češkem hmeljarstvo tako razširilo, da bode sigurno v škodo onim deželam, ktere se tudi pečajo z njim. Poljedelskemu odseku je bilo le na tem ležeče, da deklasira hmelj iz Češkega kot „češki hmelj“ in to tem bolj, ker je bil prepričan, da je na svetovnem trgu merodajno le ime kot takšno, ne pa tudi kakovost blaga. Mi se pridružimo želji poljskih poslancev in prosimo za slučaj, da se bode vršila obravnava o provenijenčni postavi, da zavzamete njih stališče. Ako bi se sprejela ta postava po predlogu poljedelskega odseka, bila bi konkurenca drugih hmeljev s češkim skozi leta in leta nemogoča; kajti, sigurno bi trajalo leta in leta, da bi se tuji, ne češki hmelj udomačil na svetovnem trgu. Do takrat bili bi lahko uničeni skoro vsi kmetijski producenti. Konečno prosimo, blagovolite uplaviti na to, da se bode § 19. sprejel v obliki vladne predloge.“

Ko je društveni odbor dne 20. grudnia 1906 hotel to pismo odposlati na Dunaj, prejel je g. dr. Bergmann od g. posl. Vouška sledeče pismo, datirano: Dunaj 19. 12. 1906. s sledečo, dobesedno vsebino: „Kakor ste morda že iz časopisov zvedeli, posrečilo se je vladi dotične poslance pregovoriti, da so umaknili nujne predloge; vsled tega tudi predlog poslanca Peschka in dr. ne pride sedaj v razpravljanje. Odpade torej potreba, da bi mi hitro poslali Vaše strokovno mnenje o poročilu narodno-gospodarskega odseka glede provenijenčne postave za hmelj. Skoro gotovo pa je, da pride postava meseca prosinca v razpravljanje in prosim, da se mi pravčasno pošljejo zaželeni podatki.“

Pismo, g. dr. Voušku namenjeno, se po naročilu g. predsednika tudi še zaradi tega ni takoj odposlalo, da bi ga brali in odobrili še tisti gg. odborniki, kateri se seje udeležili niso. Kako veliko pa je bilo naše začudenje, ko je dne 9. prosinca 1907 brez vsake posebne debate bila sprejeta nova provenijenčna postava. Društveni tajnik apeluje na glavno skupščino in prosi, da naj določi, v koliko so opravičeni napadi, katerim je bilo društvo zanj čes izpostavljen v nekaterih časopisih. Tej razpravi sledila je prav živahna debata; po nasvetu g. Pikla na se je potem enoglasno izrekla društvenemu odboru zahvala za vsestransko delovanje v prospeh hmeljarstva. — Tudi g. župnik Koren je glasoval za zaupnico odboru.

Savinska podružnica Slovenskega planinskega društva.

II.

Kako je bilo stanje in delovanje Savinske podružnice v letu 1906? Podružnica je imela 127 članov in sicer enega častnega, 24 ustanovnikov (ustanovnik plača enkrat za vselej 60 K) in 102 prava člana (pravi član plača 6 K letnine, ima pa razne udobnosti in dobiva mesečnik „Planinski Vestnik“ brezplačno). Razn. članarine dobila je podružnica 1500 K daril in sicer so dali: Južnoštajerska hranilnica 500 K, Štajerska hranilnica 400 K, Železniško ministrstvo 200 K, okr. zastop Gornjegrajski 100 K in razne posojilnice: Celje 150 K, Gornjigrad 50 K, Šmarje 30 K, Mozirje, Vransko, Žalec po 20 K, Gotovlje 10 K.

V vseh kočah se je nekaj malih popravil izvršilo. Kocbekovo kočjo je od 15. julija do 15. sept. oskrboval g. Jurij Planinšek. Prostor, kjer stoji „Jubilejna kapelica“, se je uredil v zemljiški knjigi. V Luški koči so se čez sklade nabile lestvice. Gornjegrajska kočja je dobila novo ograjo. Pred kočjo so se postavile 2 mizi in 4 klopi. Koča je dobila prag. Podzidek kočje se je zadelal s cementom. Na eni strani kočje se je napravil širok žleb iz cementa. Streha se je prebila in popravila. Postavila se je nova drvarnica. Studenec se je s cementom zakrpal. Hausenbihlerjevi koči se je popolnilo pohoštvo in se je izvršilo več popravil. Nadzornik kočje g. Wudler iz Griž je kočjo večkrat nadzoroval in je ukrenil vse potrebno. Mozirska kočja je slavila 1. 1906. desetletnico. Ta prilika se je porabila na to, da se je kočja prenovila in zboljšala. Koča se je od znotraj obila z deskami in latami. Stene in strop so se prebarvali. Pograd (ležišče) se je na novo naredil. V kočjo so se dale 3 žimnice iz žice, omara, novi štedilnik in več posode. Okoli kočje se je zemlja poravnala in se letos napravi ograja. Svet, kjer stoji kočja, se je kupil in uredil. Pot k studencu se je popravil. Studenec se je obdal z 1 m dolgim in 1 m širokim cementnim obodom in je pokrit. Streha tudi iz cementa je pol metra nad zemljo. Napeljala se je cev iz studenca v korito, tako, da voda vedno odteka. Studenec ima vrata, ki so zaklenjena.

Desetletnica se je nameravala praznovati primerno slovesno. V to svrhu so Mozirjani darovali denar, razno pijačo, jedila itd. Vreme pa je vse pokvarilo. Kdor je prejšnji večer prišel v kočjo, se je dobro imel. Med navzočniki so bile tudi tri dame iz Ljubljane. Bilo je gori kakih

16—20 oseb. Dobro voljo izletnikom ni vzelo slabo vreme. Vse se je imenitno zabavalo.

Pri zadnjem občnem zboru v Celju se je sklenilo na Klemenšekovi planini postaviti obširno kočjo in jo imenovati po odkritelju naših planin in velikem prijatelju S. P. D. prof. dr. Frischau, poštenem Nemcu „Frischaufova kočja“. Svet je že kupljen in se sedaj nabira za kočjo pod imenom „zaklad za Frischaufovo kočjo“. Radi delavske kočje na Okrešlju se je naredila z graščino najemna pogodba — istotako pogodba radi gradbe kočje na Radnhi.

Leta 1906. se je nadaljevala gradba pota Okrešelj-Kamniško sedlo. Razstrelilo se je mnogo skal ter izklesalo 250 stopnic. Širok je pot 80 cm do 1 m. Neizgotovljenih je še kakih 5 m. To leto se je zanj izdalo 764 K 50 vin. Za zgradbo tega pota so bile namenjene podpore Južnoštajerske in štajerske hranilnice in železniškega ministrstva. Popravljali so se razni drugi poti. Nov pot Škarje-Planjava-Kamniško sedlo sta našla gosp. Kocbek in g. Planinšek. To se letos izvrši, če dobimo dovolj podpore. Na novo se je markiralo 6 potov. Prenovila se je markacija pri 19 potih. Narediti se je dalo 71 novih mecesnovih napisnih tabel, ki so se prebarvale, napravili napisi, in ki so se pribili s pocinkanimi žrebli na stebre itd. Napise je napravil gornjegrajski domačin slikar g. Josip Mikuš.

Izleta sta bila dva: 1. Luče-Ojstrica-Škarje-Planjava-Kamniško sedlo-Okrešelj-Logarska dolina. 1. Žalec-Mrzlica-Hausenbihlerjeva kočja. V vodniškem tečaju v Ljubljani je bil Jakob Pečovnik iz Luč, ki je prav dobro spričevalo dobil.

Podružnična knjižnica se je letos pomnožila z nekaterimi prav redkimi knjigami. G. Vladimir Lipold, rudarski komisar v Doboju v Bosni, je podaril 59 trpežno vezanih knjig planinske vsebine, med temi so redkosti.

Vrednost knjižnice se ceni na 1100 K. Nabavila se je tudi nova omara, katera stoji v posojilnični uradnici. Društveni muzej ima nekaj komadov gornjesavinske narodne obleke, en starinski lonec itd.

To bi bilo površno omeniti o delovanju in stanju Savinske podružnice.

Konečno še naj navedemo sedanjí odbor, ki je bil 1. 1905. voljen za dobo treh let. Načelnik g. Fran Kocbek, nadučitelj (obenem blagajnik). Tajnik g. Ignacij Šijanec, učitelj, oba v Gornjem gradu. — Odbornika sta gosp. Franc Podbrežnik, tajnik okr. zastopa gornjegrajskega v Bočni in g. dr. Josip Vrečko, odvetnik v Celju.

Iz političnega sveta.

Štajerski deželni zbor

Minoli četrtek je socijaldemokratski poslanec dr. Schacherl utemeljeval svoj predlog, naj bi se spremenila, oz. odpravila postava o poselskem redu. Pri tem je strastno napadel kmečke poslance in so ti zapustili dvorano. — Poslanec dr. Ploj je vprašal deželnega glavarja zaradi spremembe občinskega in obč. volilnega reda. — Poslanec dr. Hrašovec je predlagal regulacijo Hudinje pri Celju in sicer do izliva v Savinjo. V soboto je predlog utemeljeval in je bil ta izročen odseku. — Posl. Roš je vprašal deželni odbor, kako je mogoče, da je na celjski meščanski šoli nastavljen za slovenščino neki učitelj, ki ne zna dobro slovenski in ima omadeževano preteklost. — Minolo soboto je poslanec Roš predlagal, naj se ustanovi vinarska in sadjarska šola v Laškem. — Kakor se čujejo glasovi, o volilni dolžnosti deželni zbor ne bode sklepal, ker je večina strank nasprotna. — V soboto se odgodi deželni zbor do jeseni. — Sedaj se obravnava deželni proračun za l. 1907.

Goriški deželni zbor

bodo spopolnili s splošno skupino ali kurijo, v kateri dobijo Slovenci in Lahi po tri poslance.

Deželni zbor na Solnograškem

je sprejel predlog, da se upelje obvezeni pouk o najvažnejših panogah kmetijstva v zadnjih dveh razredih ljudske šole v vseh kmetijskih občinah.

Na Bolgarskem

je poveril knez Ferdinand sestavo novega ministrstva Gudevnu. Turška vlada pa baje s tem možem ni zadovoljna, češ, da je ta mož macedonski rojak in se je bati, da izrabi svojo politično moč v podporo macedonskega punta.

Ruski državni zbor (duma).

Vlada je pred nekaj dnevi podala izjavo, v kateri obeta zopet vse mogoče reforme (prenaredbe) državnega življenja. Postavnim potom hoče uveljaviti enakost stanov, rešiti hoče kmetško vprašanje, uzakoniti hoče svobodo vesti in urediti versko vprašanje, uzakoniti hoče varstvo pisemske tajnosti, varstvo osebne svobode, preustrojiti hoče politične oblasti ter sodnije, ustvariti hoče nove postave za delavstvo, za pospeševanje domače trgovine in veleobrtni itd. itd. — Lepe besede, če

se bo le vse izpeljalo. Toda ruska vlada nas je že mnogokrat razočarala.

Vstaja na Rumunskem.

Poročila so nenadno prinesla vest, da je izbruhnila na Rumunskem kmečka vstaja. Kmetje so se dvignili proti Židom in njihovu oduševanju ter zahtevajo razdelitev polja. Na več krajih so kmetje oropali židovska predmestja in jih zažgali. Ministrski predsednik je prejel pisma, v katerih se mu naznanja, da je to šele začetek velikega punta, ki izbruhne, kakor hitro skopni sneg.

Dopisi.

Gornji grad. Dne 14. t. m. je umrl eden najpriljubljenejših tukajšnjih tržanov gosp. Josip Mikuš, gostilničar, mesar in posestnik. V najlepši meški dobi je zatisnil oči po daljšem bolehanju. Blagi pokojnik je bil vrl narodnjak, ki ni samo v besedi bil naroden, ampak ki je to tudi v dejanju pokazal. Rad je podpiral razna društva in marsikateremu je bil od ustanovitve do svoje prerane smrti zvest član. Podpiral je tudi druge narodne in človekoljubne naprave. Šolarski kuhinji v Gornjem gradu je dajal razne jedilne snovi, pa tudi v denarju. Toda tudi druge svoje goste je pozivljajl večkrat, naj v ta namen darujejo.

Pogreb po domače imenovanega Bavca bil je najboljši dokaz priljubljenosti njegove med prebivalstvom. Razun uradništva, tržanstva, učiteljstva s šolsko mladino bilo je zelo dosti pogrebcev iz Zadreške in iz Savinjske doline, tudi iz Kamnika. Po deputacijah so se udeležili pogreba „Savinski Sokol“ z zastavo, gasilna društva: Mozirje z zastavo, Rečica, Ljubno, Sv. Francisek in Gornji grad z zastavo. Na posojilnični hiši videti ste dve črni zastavi, v žalost, ker je umrl posojilnični odbornik. — Pred hišo žalosti in na pokopališču je zapelo domače „Pevsko društvo“, pomnoženo z nekaj člani kamniške „Lire“ ginjaivo dve žalostinki.

Žalujoči rodbini naše sožalje, blagemu in za vse dobro vnetemu Jožetu pa večni mir!

Iz Vuzenice. S ponosom se ozira vsa slovensko javnost na narodno zavedno podravsko dolino! Okraji, po katerih so še pred par leti gospodarili naši zagriženi nasprotniki, so se v kratkem otresli tujega tiranstva in se odločno postavili na stališče, da Slovenec ni samo vstvarjen za to, da bi se ga tlačilo in bičalo od vseh strani, ampak da ima tudi pravico do lastnega prepričanja in proste volje, ako hoče biti na svoji zemlji sam svoj gospodar. Na desnem bregu Drave bogato z zelenimi gozdovi obraščenega marenberškega okraja je nemčurnstvo pač napravilo že testament, kajti razun Šent Primoža nad Vuzenico, kjer se vrše v kratkem občinske volitve, so vse občine v rokah narodno zavednih voditeljev, ki imajo srce za domačine in ki jih uspešno varujejo pred izkoriščanjem od strani zvitega nasprotnika.

Posebno zanimive so bile volitve občinskega zastopa naše tržke občine dne 7. t. m. Reklamiralo se je zadnji čas od nemške strani toliko, da se je kar županova hiša tresla in tudi agitiralo z vsemi poštenimi in nepoštenimi sredstvi. A pri volitvah je sreča našim ljubim nasprotnikom pokazala hrbet, naši zavedni volilci so zmagali v vseh treh razredih. Nasprotnikom so se tresle hlačice in kar penili so se od jeze. Najhuši boj je bil v tretjem volilnem razredu, v katerem so nemčurnji gotovo upali na zmago; v drugem in prvem razredu so Slovenci zmagali brez zaprek. Čudili smo se, da je volil z nemčurnji tudi trgovec in mežnar Šuligoj, ki je privadral iz solčne Gorice in se šele v Vuzenici privadil nekaj nobel nemščine. Ta možakar je imel za časa volitve precej vina na razpolago. No, saj je vedel zakaj! Sedaj namreč vsa vuzeniška inteligenca(?) k njemu zahaja in bojkotira celo poštene Nemce, ki se volitev sploh niso udeležili, ali pa niso hoteli voliti od nemškutarske strani postavljeni „Ausschuss“. Na volišču smo zapazili tudi dva marenberška purgarja; pač škoda za rajžo! Očka Germut, tržani nimajo lesa, od kmetov ga pa ne dobite več Res žalostno! Vložil se je od nasprotne strani rekurz. Toda že sedaj povemo našim ljubim nemčurnjem, posebno pa dolgobradatemu „dohtarju“ Urbanu, ki je neki „presneto kunšten“ in se je tudi med volitvijo kot takega skazal (sklicoval se je namreč celo na neki paragraf iz leta 1948!), da bodo pri morebitni drugi volitvi čutili še od vseh drugih strani zavednost naših vrljih volilcev. Živela slovenska Vuzenica!

Stajerske novice.

24. marec 1907. Somišljeniki! Glavni zbor narodne stranke v Mariboru pokaži, da v kljub vsem viharjem narodna stvar napreduje. Okrajne odbore pozivljemo še enkrat, posebno one iz ne prevelike daljave, naj store glede udeležbe v polni meri svojo dolžnost.

Somišljeniki! Volilni imeniki so ali že ali pa bodo kmalo razpoloženi po vseh občinah. Opozarjamo Vas, da delate po naših navodilih glede reklamacij vestno in točno! Okrajni odbori, storite svojo dolžnost!

Roš kandidat neodvisnih kmetov in delavcev. Kakor smo zadnjič kratko poročali, bil je pretekli četrtek v Zidanem mostu shod, katerega so se udeležili najuglednejši posestniki in delavci iz okrajev Brežice, Sevnica in Laško. Bilo je navzočih nad 200 zastopnikov. K besedi se je oglasilo nad 15 govornikov. Od zastopnikov vseh 3 okrajev je bil stavljen predlog, naj se podpira kot kandidat neodvisnih kmetov in delavcev g. deželni poslanec in župan g. Ferdo Roš. Ta predlog je bil soglasno z velikim navdušenjem sprejet. Roš je v volilnem okrožju domačin in posestnik in župan ter je spoštovan v celi savski dolini. Roš je poštenjak in prijatelj napredka. Dolžnost vseh resničnih rodoljubov je podpirati tega neodvisnega kandidata.

Burja v Celju. Na Jožefovo je bil v Celju vihar kakoršnega še v slovenskem političnem življenju ni bilo. Koroščeva stranka je sklicala shod, da postavi kandidata, akoravno so pristaši kmečke zveze 48 ur prej v Žalcu izjavili, da so za kandidata neodvisnih kmetov Robleka. Razburjenost je bila vsled te verolomnosti velikanska. Neodvisni kmetje so sklicali vsled tega na ravno isto uro in v isti Narodni dom, toda v spodnje prostore protestni shod in so ogorčeno protestirali zoper tako ravnanje proti kmečkemu kandidatu Robleku. Prireditelji shoda kmečke zveze so pa naravnost ščunvali na neodvisne kmete. Veroučitelj Cestnik je igral vlogo policaja ter zapisal vsakogar, ki je upal izraziti svojo voljo za Robleka. 18letni fantič Schöff je bil za vratarja in suval ljudi, ki so hoteli v dvorano. Vikar Gorišek s svojim meštovskim obrazom se je kmetom v obraz rogal ter je osebno šel po mestno policijo, da bi ž njo strahoval upornike. Akoravno so trije kmetje Cukala, Rebov in Mahne predlagali Robleka in je bila dobra polovica vseh udeležencev zaupnega shoda za Robleka in akoravno se je prejšnjo nedeljo zanj izreklo 1500 kmetov, predsednik Mlakar ni hotel dati tega predloga na glasovanje. Zavrgel je bahato predlog zaradi dr. Vovška, akoravno je ta izjavil, da se strinja s programom kmečke zveze. Edino finančnega komisarja dr. Povaleja je komandiral sprejeti kot kmečkega poslanca, rekoč, da je boljši, ker se ne samo strinja, ampak se je celo nam zavezal. Komu? Volilcem? Ne, ampak mariborskim komandantom! Najmirnejšega človeka je morala razburiti vikarja Goriška izjava, da zoper Robleka ni drugih razlogov, nego da je bolehen. Torej najbolj zdrav človek je najboljši poslanec? Vsakdo kdor razmere pozna, ve, da ima Roblek stokrat več rodoljubja in sposobnosti v sebi nego špekulant dr. Povalej, vsakdo ve, da je Roblek trden značaj, dočim se o dr. Povaleju to ne more trditi, vsakomur je znano, da je Roblek v pravem oziru nedotaknen. Vendar so se prireditelji shoda kmečke zveze poslužili naravnost sleparije, da so dobili večino za dr. Povaleja. Komandiralo se je, kdor je za Povaleja, naj stopi na desno stran dvorane. Ker se pa ljudje iz desne na levo niso mogli vsled gnječe umakniti, jih je bilo seveda na desni strani več in v tem trenutku se je izjavilo, da je Povalej sprejet. Mnogi udeleženci so izrecno izjavili, da se jih je po krivici prištelo pristašem Povaleja. Razburjenost je presegla vse meje in povzročila se je strahovita demonstracija, ki bode tlačiteljem kmetske svobode še dolgo zvenela po ušesih. Ne odobravamo sicer, da se je tudi žvižgalo, pa razumljiva nam je razburjenost nad nesramno verolomnostjo in hinavstvom. Uspeh je ta, da je danes velika večina za Robleka, za Povaleja pa večidel spodnji Šentjurčani pod vplivom župnika Mikuša.

Cvetke s shoda „kmečke zveze“ v Celju. Nesramnost prirediteljev shoda je presegla pač vse meje. Ljudje kakor Gorišek, Cestnik, Pučnik itd., ki sploh ne volijo v tem volilnem okraju (ker pripadajo mestni skupini!), ti ljudje so poleg fantiča — nevolilca Schöffa in poleg dr. Koroščevega sluge Leskovarja zabranjali vhod možem —

volilcem in so morali zaraditega seveda marsikatero bridko požreti. Najnesramnejše je bilo seveda to, da se je na vabilih, ki so jih kar na cente delili, govorilo o javnem shodu, h kateremu ima vendar po zdravi pameti vsakdo pristop. — Postopanje predsednika Mlakarja splošno ni bilo preslabo, čudno je bilo samo to, da se je vsakomur, ki ni govoril „k stvari“, to je: za dr. Povaleja, vzela beseda. — Dr. Povalej se je drznil govoriti o „podlosti“ narodne stranke, ta isti človek, ki je pred tem shodom, na katerem je srečno postal kandidat (do poslušstva je še seveda trnjeva pot!), hodil po volilnem okraju kakor kaka vlačuga in pregovarjal ljudi za svojo kandidaturo. Prihajal je celo k našim somišljenikom in jih prosil, naj grejo z njim agitirat za njega. Ali hočete dokazov, gospod komisar? — Vikar Gorišek je seveda tudi govoril in ker proti kristalnočistemu značaju g. Robleka ni imel ničesar navesti, mu je očital bolehavost in je rekel, kaj bi take ljudi pošiljali gor, saj vendar državni zbor ni bo nišnica. Reči moramo, da, kdor tako govori, nima pojma o javni poštenosti!

Kmečka zveza farba svoje kmete. Predsednik zaupnega shoda kmečke zveze v Celju je razglasil: samo dva gospoda sta se prijavila kmečki zvezi kot kandidata. In ta sta dr. Voušek in pa finančni komisar dr. Povalej. Dr. Voušek je samo rekel, da se strinja s programom kmečke zveze, ni na ta program prisegel, zato more kmečka zveza samo drugega priporočati, to je dr. Povaleja. Dr. Povalej je prisegel na program kmečke zveze, zato ga je kmečka zveza imenovala svojega kandidata. — Ob pol šesti uri po shodu isti dan sta pa nek posestnik iz Savinske doline in dr. Povalej v čakalnici v razgovor prišla, in mu je kmet to-le vprašanje stavil: „Kako da ste mogli na program kmečke zveze priseči in kot tak pri kmečki zvezi kandidirati?“ Dr. Povalej se je kot mož izjavil, da ni na ničesar pri kmečki zvezi prisegel, pa tudi nič podpisal, da se je to samo toliko reklo, da lažje zraven pride. Sicer pa, pravi, da tako ne bo nič iz tega.

Eden, ki je to slišal.

O shodu kmečke zveze v Celju nam piše kmet iz savinske doline, ki je sam prisostvoval: Predsednik shoda je opozarjal navzoče: „Kar se govori na zaupnem shodu, nima nobeden pravice razglaševati; ako bi kdo kaj okoli pravil, kako se je na shodu vršilo in če dotičnika zvedo, bo po paragrafih kaznovan.“ — Dobro, torej, gosp. predsednik! Vsak, kdor bo sedaj Vašega kandidata razglaševal, primite ga in ga dajte kaznovati, ker to bi bilo res najpametneje, saj vidite, da kmet ni več tako neumen, da bi vse pobral, kar mu hočete usiliti. Sicer se pa le hudodelec sramuje svojega dejanja in reče: Ne me razglasiti. Zakaj torej niste rekli, če ste odkritosrčni: vsi delajte, vsak sme svojemu bližnjemu razodeti, kaj se je na shodu govorilo in sklenilo. Ste pač menda že naprej vedeli, da si ne pustimo več suti peska v oči!

V kronski veljavi! Ako trgovec pove visoko ceno kakemu blagu in se kupec začudeno vpraša, da je številka tako visoka, potolaži ga trgovec: saj to niso goldinarji, ampak krone, zdaj imamo kronsko veljavo. Tako je s „Slovenčevimi“ poročili o številu udeležencev pri shodih njegove stranke. Danes piše, da je bilo na shodu kmečke zveze v Celju v Narodnem domu 1200 mož, dočim vsak otrok vidi, da v dvorano Narodnega doma ni mogoče spraviti več nego 600 ljudi. V Žalcu, kjer je bilo 1500 neodvisnih kmetov, videl jih je „Slovenec“ samo 700. Kako je to? — Kronska veljava! Za sebe dvakrat toliko, za nasprotnika polovico!

Javni volilni shod neodvisnih kmetov v Slov. Gradcu dne 19. t. m. je bil sijajno obiskan. Do 400 mož se je zbralo v prostorih Narodnega doma. Bili so zastopani okraji Gornjigrad, Šoštanj, Marenberg, Sl.-gradec in Arvež. Shod je otvoril gosp. Verdnik in bil je tudi voljen predsednikom. Prišlo je tudi par župnikov in en kaplan in so hoteli delati nemir. (Čudno, da hodijo nekateri ljudje z maslom na glavi na solnce!) No njihove nakane so se jim korenito ponesrečile. Kot prva točka dnevnega reda se je rešilo vprašanje o kandidaturi v tem volilnem okraju. Zastopniki vseh štirih okrajev so se izrekli za kandidaturo

g. Vinka Ježovnika, posestnika v Velenju in načelnika šoštanjkega okrajnega zastopa.

Zbor je z nepopisnim navdušenjem sprejel to kandidaturo soglasno (proti glasovom enega kaplana in enega mežnarja!) in se je g. Vinko

Ježovnik med splošnim navdušenjem v kratkih besedah iskreno zahvalil za izraženo mu zaupanje. Zatem sta govorila dr. Stiker o načelih narodne stranke in dr. Božič o njenem gospodarskem programu.

Udeležencem shoda v Slovenjem Gradcu v vrednost. Ljubljanski duhovniški „Slovenec“ je prinesel o shodu sledeče poročilo: „Narodna stranka v Slovenjem Gradcu pogorela. Javni shod narodne stranke se je preložil v shod zaupnikov iz raznih pisarn. Pet zaupnikov je kandidiralo Vinko Ježovnika. Stiker in Božič sta mlatila razne prazne fraze. Pečnik in Krohne sta med hruščem izjavila: „Narodna stranka pogorela!“ — Može volilci, ki ste prisostvovali shodu! V presojo Vam izročamo ta drzni dokaz lažnivosti in nesramnosti „Slovenčeve“ bande! Proč s takimi hinavci in lažnivci!

Slov. Gradec. Na shod v Slov. Gradcu došel je tudi brzojav iz Šoštanja brez podpisa. Sicer ne vemo, kdo je tista brezimenska kreatura, ki je poslala brzojav, edini smo pa v naših mislih v tem, da je dotičnik največji tepec, kar jih prebiva pod solncem.

Razložek med neodvisnimi kandidati in duhovniškimi kandidati. Razložek je več, najznačilnejši razložek tiči pa v postavitvi kandidatov. Neodvisni kandidati Roblek in Ježovnik in tudi Roš so bili postavljeni na javnih, vsakomur pristopnih shodih, pri katerih se pristop vsaj nikomur ni branil in vendar so bili vsi trije **soglasno** postavljeni. Duhovniški kandidati dr. Povalej, dr. Benkovič, Pišek in Roškar so pa bili ljudstvu vsiljeni na zaupnih shodih, od katerih je bil vsakdo izsuvan, kdor župnikom ni bil dovolj zanesljiv in vendar je na primer na zaupnem shodu v Celju dr. Povalej imel toliko nasprotnikov, da se je mogla le s sleparstvom določiti zanj večina navzočih. Čudno!

Javno vprašanje na deželnega poslanca Roškarja. Ali je res, da vi kot poslanec slovenskega ljudstva, ki imate v prvi vrsti dolžnost čuvati in braniti pravice slovenskega naroda in jezika v svoji občini uradujete nemško? Pričakujemo jasnega odgovora in bomo potem dalje govorili.

Iz šole. Nastavljen je kot nadučitelj v Št. Jurju ob Taboru g. Ferdo Rosenstein, dozda nadučitelj v Stranica pri Konjicah, v Sv. Marjeti na dravskem polju pa kot nadučitelj Avgust Ahič iz Padove. Na Polzelo je premeščen učitelj Rado Tušak iz Mozirja.

S pošte. V razširjenje nedeljskega počitka so se od 17. t. m. uradne ure za vse službene stroke, razven brzojavne in telefonske službe ob nedeljah in praznikih pri c. kr. poštne in brzojavnem uradu v Celju na čas od 9. do 11. ure dopoldne skrhile. Sprejem in oddaja pismene pošte se vrši kakor do sedaj tudi popoldan od pol 3. do pol 4. ure.

Slovenska kmetijska šola. Deželni odbor je podal včeraj deželnemu zboru predlogo glede ustanovitve slovenske kmetijske šole.

Regulacijo Savinje in njenih pritokov ter Pesnice je deželni zbor končno resno vzel v roko. V včerajšnji seji dež. zbora se je o tem razpravljalo. Obširneje hočemo o stvari še govoriti.

Ljudski shod narodne stranke v Vojniku se vrši v ponedeljek dne 25. sušca ob 3. uri popoldne v prostorih g. Vrečarja v Vojniku. Kmetje iz bližine, iz Višnjevasi, iz Škofjevasi, Novecerkve, Frankolovega, Dobrne in Šmartna, pridite v velikem številu in pokazite, da mora tudi pri nas biti že enkrat konec oni zaspanosti in brezbriznosti, katere smo bili vajeni doslej. Med drugim se bo razpravljalo tudi o bodočih državnoborskih volitvah.

Žalec. (O jetiki ali sušici) predava član počitniškega akad. društva „Prosveta“ g. cand. med. Bergman v nedeljo dne 24. t. m. v dvorani gosp. Hodnika. Vsakdo ima prost pristop.

Okrajni odbor Šoštanj razpisal je na nedeljo dne 24. marca t. l. ob 3. uri popoldan pri okr. načelniku gosp. Vinku Ježovniku v Velenju ustanovno zborovanje zadruga za rejo bikov; predaval bode o žlvinoreji dež. potovalni učitelj gosp. Martin Jelovšek iz Gradca. Kmetje, kakor tudi drugi, ki se za to zanimajo, udeležite se tega zborovanja v mnogobrojnem številu!

Velenje. Kmečka zveza je priredila v nedeljo 10. t. m. pri Skazi shod. Zbralo se je približno 100 ljudi, med temi kakih 60 kmetov. Shodu je predsedoval župan g. Skaza. Dr. Vrstošek je z visokodonečimi frazami razlagal pomen in namen kmečke zveze. Kvasil je o velikanskem zanimanju za kmečko zvezo po celem Spod. Šta-

jerju in pravil, da navdaja to dejstvo njega in druge gospode z nepopisnim veseljem, kajti spoznali so, da se more našemu kmetu edino na podlagi kmečke zveze pomagati. Povdarjal je tudi važnost izobrazbe; vendar se po njegovih mislih ne more v šolah v tem oziru dovolj storiti, ker so učitelji vezani na predpise šolskih oblasti; zato je on bolj za izobrazbo v društvi, ker se baje tam več doseže. Seveda, krščansko socijalni „kurzovec“ to že mora vedeti. Cel govor je bil brez vsake zveze. Govornik je skakal od ene točke k drugi in zopet nazaj, dotaknil se vsega, a da bi se bil ene edine točke temeljiteje poprijel, pričakovali smo zaman. Beseda „Marktschreier“ oznanjuje dr. Vrstoška na tem shodu popolnoma. Odkrito si tudi ni upal mahnuti po narodni stranki, ampak rabil je vedno: „od druge strani“. Najbolj pristudil se nam je pa, ko je govoril o slogi in povedal pravljico o očetu in sinih in o palicah. Da je slogo zrušil ustanovitelj kmečke zveze, tega poštenjak dr. Vrstošek ni povedal. Duleč je zabredel naš rojak! Kaj so njemu načela?! Saj ta ljubi mandat še ni izgubljen. G. Krajnc iz Št. Ilja (tudi kandidat) je zelo vnet za g. Vrstoška in velenjski župan Skaza je srdito izjavil, da se Velenjčani ne dajo komandirati od treh mariborskih gospodov, ki jim dajo naenkrat povelje, da morajo namesto dr. Vrstoška Robiča voliti. Ta dva visoka politika hotela sta takoj na shodu dr. Vrstoška kandidatom proglasiti. Oh, ta ljuba sloga pa bi se že zopet rušila. — Drugi govornik g. Mlakar je na kratko govoril o volilni reformi, ter kmetom polagal na srce, da se gotovo in polnoštevilno udeležijo volitev in složno volijo priporočenega kandidata, naj bo ta Peter ali Pavel. V nadaljevanju svojega govora udaril je prav pošteno po dr. Vrstošku. Govoril je namreč o značajnosti; človek mora biti v svojih naziranjih dosleden, potem je poštenjak. Gotovo se je pri teh besedah oglasila dr. Vrstošku vest. K besedi se je oglasil še kmet Koren iz Št. Ilja. Kar sta oba govornika pozabila, to je povedal priprost kmet. Našteval je, kaj kmeta najbolj tlači in kje nam je najprej potreba pomoči. Ta govor je navzočim kmetom najbolj ugajal. — Razšli smo se z raznimi čutili. Govorili smo z mnogimi kmeti. Moti se kmečka zveza, če misli, da si je s tem shodom utrdila tla v šaleški dolini. Slišali smo med zborovanjem in tudi pozneje prav primerne in dobre opazke. Najboljša sodba o shodu so pa besede kmeta, ki je rekel: „To smo danes teden že vse na shodu v Šoštanju slišali, le da so nam veliko boljše povedali in razložili.“

Robič in Korošec. Kakor je „N. L.“ v predzadnji številki poročal, sta „Slovenec“ in „Slov. Gosp.“ prišla soglasno do zaključka, da profesor Robič ni sposoben za poslanca, ter sta oba izdala proti njemu bojni klic: „Črez Robičevo glavo na dnevni red!“ V naše največje začudenje sta se pa Robič in Korošec zopet združila! Mi stavimo narodno stvar višje kakor kak uspeh narodne stranke ter smo svoječasno prof. Robiču naravnost izjavili, da proti njegovi kandidaturi v okraju Maribor desni breg nimamo prav ničesar. Mi vemo tako dobro kakor kmečka zveza, da je ta volilni okraj za Robiča precej siguren, dočim je vsaka druga kandidatura tukaj za narodno stvar precej opasna. Robič sam mora pripoznati, da se od naše strani ni nikdar zahtevalo, naj kandidira na naš program, ter je on sam izjavil, da ima v okraju Maribor desni breg edini on up na uspeh. Kljub temu usedel se je Korošcu na limance: Korošec ve natanko, da bi njegov kandidat Pišek proti Robiču v tem okraju skoro gotovo podlegel, — ve tudi, da računi narodna stranka s sigurnostjo na mandat v okraju Slov. Gradec-Šoštanj-Gornji Grad, — pregovoril je torej Robiča, da prevzame kandidaturu v tem okraju, ter upa na ta način ubiti dve muhi z enim mahljajem: povzdigniti Piška na poslanski stolec ter se ob enem znebiti Robiča. Če Robič že ne ume znamenj časa, ta prozorni račun Korošec bi bil pa vendar lahko razumel! Odločno se pa bomo pa uprli in izvajali skrajne posledice, če bi ostali deželni poslanci za slučaj Robičeve neizvolitve napram takemu postopanju ostali z njim solidarni: to bi bila odkrita izdaja narodnih interesov.

Ribnica na Pohorju. Občinske volitve so se vršile pri nas dne 14. t. m. povsem mirno. Minulo je ravno kar devet let, odkar se je bil zadnjikrat hud boj, kateri je odločil za vedno slovenski značaj naši lepi gorski občini. Novoizvoljeni odbor bo gotovo stal vedno na braniku za narodne pravice in gospodarski napredek. Odkar je prenehal pri nas narodnostni boj, se je začela Ribnica očividno razvijati na gospodarskem polju.

Postavila se je lepa občinska hiša, ustanovila se je podružnica kmetijske družbe in pred kratkim tudi hranilnica in posojilnica. Naj bi rodilo započeto delo obilo sadu, za narodni in gospodarski razvoj vnetim možem pa vsa čast!

Zaradi tatvine in goljufije so zasledovali vrtarskega pomočnika 25 letnega Josipa Sivca iz Radgone; prijeli so ga v Mariboru.

Kako narodni so najnovejši rešitelji slovenskega naroda dr. Korošec in njegovi mariborski podrepniki, kaže dejstvo, da so se ti gospodje pred kratkim izselili iz Narodnega doma ter sedaj zahajajo izključno v hotel „Erzherzog Johann“. Seveda, v tajnih sejah tu najlažje preresetavajo vprašanje, kako bi v najkrajšem času pohrustali narodno stranko. Mogoče pa v socijalnih kurzi proučavajo razna sredstva, s pomočjo katerih bi pometali iz gostilne Nemce in spreobrnili gostilničarja in natakraje? Saj imajo znanega „vunbacitelja“ dr. Vrstoška v svoji sredini! In ti gospodje še hočejo učiti našega kmeta, kako naj praktično izvaja geslo „svoji k svojim“! Sicer pa že davno ve naše ljudstvo, da je narodnost njih deveta briga. Gosp. dr. Korošec, slišimo, da Vam manjka potrebnih kandidatov. Gotovo najdete katerega pri nemških krščanskih socijalcih!

Beseda o Piškovi kandidaturi. Že večkrat smo poudarjali načelo, da so za naš list v osebnih zadevah merodajni naši zaupniki v prizadetih okrajih. Kot glasilo stranke se mi tega načela strogo držimo. Ker se nam je zadržilo, da se g. Pišku kakor tudi g. Roškarju v zasebnem življenju in glede njih gospodarstva ne more ničesar očitati, to tem potom pojasnimo z željo, naj se naši dopisniki temu primerno ravnaajo. V političnem oziru si političen list mora seveda pridržati popolno svobodo presojevanja in si to pridržimo tudi nasproti tema dvema gospodoma.

Pokvarjeno surovo maslo je prodajala v Mariboru na trgu Tereza Simonič iz Biša. Zaprli so jo in jo kaznovali z 48-urnim zaporom.

Umrl je v Gradcu v bolnici usmiljenih bratov g. Anton Kocjan, zastopnik prve češke zavarovalnice, po daljši bolezni, star 27 let, dne 19. marca t. l.

Kandidat Roškar. Gospoda dr. Milan Gorišek in notar Stupica iz Št. Lenarta v Slov. goricah v imenu tamošnjega okrajnega odbora narodne stranke sporočata svoje nespornostno mnenje z vsako kritiko osebe kmečkega kandidata Roškarja, ker smatrata tako kritiko kot neutemeljeno, akoravno obžalujeta, da se je Roškar dal vpreči v Korošecv jarem. Ker so v osebnih zadevah v naši stranki merodajni okrajni odbori, vsem dopisnikom to mnenje omenjenih dveh gospodov v upoštevanje prijavljamo.

Shod zaupnikov narodne stranke v Ljutomeru minolo nedeljo je bil lepo obiskan. Do 200 mož se je zbralo v Kukovčevi dvorani. Predsednikom je bil voljen g. Škrobar s Cvena, podpredsednikom g. Gorički od Št. Jurja. Urednik Spindler je govoril o načelih narodne stranke, dr. Božič pa o njenem gospodarskem programu. Govorilo se je tudi o bodočih državnoborskih volitvah in se je povdarjala nujna potreba, da se postavi za ta okraj kandidat narodne stranke, ne iz upa na zmago, ampak da se razvidi moč stranke po njenem tako kratkem obstoju in da se strankini somišljeniki politično šolajo, da morejo voliti po svoji vesti in svojem prepričanju. Glede kandidature same se ni odločilo in se je stvar odgodila. V najkrajšem času se skliče več javnih shodov v volilnem okraju, na katerih pade končna odločitev. Shod se je razšel po triurnem zborovanju.

Javni shod narodne stranke v Vuzmetincih med Sv. Miklavžem in Sv. Bolfenkom pri Središču minolo nedeljo ob 9. uri dopoldne se je sijajao obnesel. Nad 300 mož in mladeničev iz bolfenske in miklavške fare ter deloma iz Središča se je zbralo v prostorih pri g. Štamparju. Predsednik shoda je bil g. župan Zabovnik, podpredsednik pa g. Vinko Zdravec. Dr. Božič je najprej obširno govoril o načelih narodne stranke ter posebno podrobno o njenem gospodarskem, v prvi vrsti kmetijskem programu. Navzoči so govor z navdušenjem sprejeli. Župnik Meško od Sv. Miklavža, ki je prišel s 6 svojimi ovčicami, je menda hotel pokazati svojo posebno globokoumnost in je v svojem govoru — morda nehoče — sumničl narodno stranko neodkritosrčnosti; odgovorila sta mu dr. Božič in Spindler in množica je burno pritrdjevala. Gospodu župniku bi zaklicali v spomin staro prislovico: Kdor ima maslo na glavi, naj ne hodi na solnce. Gospod župnik, ali hočete javnih dokazov? — Splošno pa gospodje župniki ne

smejo misliti, če pridejo na naše shode, da potem smejo igrati ulogo „katehetov“. To si naj enkrat za vselej izbijejo iz glave. — Urednik Spindler je na kratko povdarjal glavno načelo narodne stranke: ljudstvo bodi samo sebi gospodar, ljudstvo odločuj o svoji usodi. Omenjal je velikanski izraz ljudske volje, ki se je pojavil v savinski dolini. Shod v Žatcu bo mejnik v slovenski politiki, bo dan smrtne obsodbe politični komandi. Zborovalci so navdušeni burno pritrjevali. Posamezniki so stavili še nekatera vprašanja, glede vere itd., na katera sta govornika v splošno zadovoljstvo odgovorila. Med zborovalci je vladalo splošno navdušenje. Može, naprej!

Središče. Prijateljskega sestanka somišljenikov narodne stranke minolo soboto zvečer v šoli se je udeležilo do sto oseb. Videti je bilo, da je zanimanje za narodno stvar splošno in veliko. Urednik Spindler je podrobno obrazložil načela in namene narodne stranke in podal kratko sliko njenega dozdajnega delovanja. Povdarjal je, da bo šla narodna stranka prek vseh viharjev neustrašeno naprej in pozivljaj je navzoče, naj bodo kakor jeklo, naj vstrajajo, četudi se jim bo obljubljalo pekel in večno pogubljenje. Može so se navdušeni razšli.

Iz ptujske okolice. Na mesto starega in bolnega mrliskega ogleda Starkla za ptujski okraj je nastavljen organist minoritske cerkve g. Silvester Šentjurec.

Kakršno življenje, takšna smrt. Zidar Franc Klančič, oženjen, brez otrok, jedva 35 let star, doma v Novi vasi pri Ptuj, imel je grdo navado, vsak dan se opijaniti z žganjem. V četrtek dne 14. t. m. je taval pijan ponoči domov, zgrešil pot, padel v globoko Merčevo mlako in utonil. Po dolgem iskanju so ga v ponedeljek potegnili z železnim kavljem iz omenjene mlake.

V Slovenski Bistrici je umrl kanonik gosp. Hajšek v visoki starosti. Bil je splošno priljubljen.

Na zledenelih tleh je padel in si zlomil nogo nadučitelj Močnik pri Sv. Kunigundi na Pohorju.

Na „javnem shodu“ „kmečke zveze“ pri Sv. Roku nad Šmarjem dne 19. t. m. je bilo zbranih do 100 volilcev. Govoril je samo dr. Korošec ter je strastno napadal narodno stranko, nekega somišljenika te stranke pa je naravnost osebno izžival. Ko je hotel ta v daljšem govoru odgovarjati, mu tega shod vsled zaničljivih opazk dr. Korošca ni dovolil. O šoli in učitelstvu razpravljaj je govornik še dovolj stvarno in mirno.

Dr. Korošec proglašen? Splošno se je mislilo, da se bode dr. Korošec dal na dan sv. Jožefa pri sv. Roku od svojih zvestih za poslanskega kandidata proglasiti ali kakor se je izražalo za poslanca žegnati. A to se ni zgodilo! Kakor pa iz „Slovenca“ posnamemo, so ga občine soglasno proglasile za kandidata. Radovedni smo le, kje in kako?

Zadnja beseda o „Posavski Straži“. Dr. Benkovič je pred 3 meseci ustanovil s pomočjo brežiških slovenskih uglednih mož krajevni list „Posavska straža“. Na ustanovnem shodu se je dogovoril in spisal program, v katerem je bilo izrecno naglašeno, da ne bo list glasilo „nobene slovenskih političnih strank“. Kako je pa postopala „Posavska straža“? Pridobila je na to parolo, ktero je vsakdo rad podpisal, povsod v Posavju lepo število naročnikov, saj so „jamčila“ imena podpisancev za poštenost lista. Toda le 5 števil je ostalo zvestih pošteno dani besedi. V vseh prihodnjih pa se razliva ogenj in žveplo na narodno stranko in na njene pristaše v Brežicah. Soustanoviteljem meče dr. Benkovič naravnost blato v obraz, ko jih pozivlja, naj zahtevajo naročnino nazaj, ako niso zadovoljni z novo započeto smerjo lista. Predali, ki so bili edino namenjeni pobujanju skupnih narodnih nasprotnikov, polnijo se sedaj le z napadi na narodno stranko; oni so dosti dobri za odprta pisma dvomljivih bitij, oni so dosti potrpežljivi, da v zahvalo za ustanovitev isti mož-poštenjak imenuje svoje soustanovitelje revolverjunake in jih spravlja v dotiko z neznanimi grozilnimi pismi. Tako ravnanje obsoja samo sebe. — Pribiti moramo v javnosti, da je zavozila „Posavska straža“ popolnoma v strankarsko blato, da je zato za Brežice in Posavje postala nepotrebna in da ne more pričakovati podpore obeh strank, na ktero se je še pred par tedni je opirala. Za Posavje ne potrebujemo.

Zopet dr. Benkovič — in poštenost. Dr. Benkovič trosi novico, da je v nekem pismu naš državnozborski kandidat g. Ferdo Roš pismo obžaloval, da ga ni volila kmečka zveza odbornikom v krajevni odbor za Trbovlje-Hrastnik. Kam meri ta laž, je jasno, saj po domnevanju

takih gospodov je v političnem boju vsako sredstvo dovoljeno. Gospod Roš je čist značaj brez peg; on je odločen pristaš narodne stranke in tudi ni zmožen uporabljati tako umazanih lažnjivih sredstev zoper svojega tekmeca — kandidata. Vam pa, g. Benkovič, v spominsko knjigo: le naprej, le prihajajte še s takimi sredstvi! Čim več, tem bolje, vsaj bo naše ljudstvo še bolj spoznalo, na kateri strani je poštenost in nesebična značajnost!

Dr. Benkovič, držite besedo! Iz brežiškega okraja se nam piše: „Posavska straža“ je svoječasno obljubila svojim naročnikom, kateri se ne strinjajo z njenim programom ali delovanjem, vrniti naročnino, ako to zahtevajo. To je tudi prav veliko naročnikov storilo, a naročnine „Posavska straža“ doslej še ni vrnila!

Rajhenburg. V nedeljo, dne 10. t. m. se je vršil v Rajhenburgu pri g. Pohletu shod kmečke zveze, katerega se je udeležilo okoli 150 ljudi: 1/3 pravih zvezarjev, 1/3 žensk in 1/3 drugih. Ekonom M. Cerjak je govoril o kmetijskem programu kmečke zveze. Župnik Cerjak je hujskal zoper narodno stranko, češ, da vsem obljubuje, kmetu, delavcu, obrtniku, trgovcu, učitelju itd., a storila ne bode pozneje ničesar. Lagal je tudi o zvezi narodne stranke s soc. demokrati. Že pred shodom se je trosila laž, (kdo jo je sprožil, se ne ve!), da ima duhovnik, če službuje 30 let, vedno isto plačo, namreč 300 gld., učitelj pa, ako službuje 30 let, ima mastno plačo 3000 gld.! Na shodu je potem pogreval to laž župnik Cerjak ter opisoval, kako reveži in siromaki so dandanes duhovniki, ker imajo črez glavo dolgovi! Dotaknil se je tudi „kancelparagrafa“ ter razlagal ljudem, da hočejo duhovnikom odvzeti pravico poučevati in razlagati ljudem o politiki v javnosti! Oglasil se je še nekdo k besedi, toda ni mu bila dana, ker je župnik shod takoj, po enournem trajanju zaključil.

Shod kmečke zveze v Laškem trgu je bil lepo obiskan, a najmanj ena tretjina zborovalcev je bilo pristašev narodne stranke. Govorili so „kandidat“ dr. Benkovič, ki je po stari navadi hujskal zoper narodno stranko, dalje Mlakar, ki je jako nespretno vodil zborovanje, in župnik Kolarič; oglasil se je tudi somišljenik nar. stranke Dobršek; sprva mu niso hoteli dati besede (oj ta ljuba svoboda!), a vsled mrmranja in ugovorov kmetov jo je dobil. Ker se je marsikaj zanimivega povedalo, govorimo obširneje prihodnjič, ker danes ni več mogoče.

Polzela. Nemci so vložili rekurz proti zadnjim občinskim volitvam, češ, da je na nemški in slovenski strani volil po en volilec, ki je bil nedavno sodnijsko kaznovan in bi torej ne smel voliti. Predrzní so ti tujci na naših tleh!

Nemški meščanski kandidat Marckhl za mestno skupino Celje je imel minolo soboto v Celju od kakih 200 ljudi obiskan volilni shod. Odločujočih volilcev je imel prav malo, obrtnikov menda 6. Med meščani je proti Marklu nezadovoljstvo.

„Udari pastirja in čreda se bo razkropila“. Tako si misli dr. Korošec in zato je začel v „Slov. Gospodarju“ hujskati proti predsedniku narodne stranke dr. Kukovcu na nesramen način. Laže, da dr. Kukovcu lastni somišljeniki izražajo nezaupanje zaradi njegovega nastopanja. Kako naravnost grda laž je to, naj kažeta samo dva slučaja: Shod zaupnikov v Zidanem mostu dne 14. t. m. je najprej soglasno ponudil kandidaturu za brežiško-sevniško-laški okraj dr. Kukovcu, ki je pa to odklonil, ker se mu noče časti, ampak dela. Shod zaupnikov narodne stranke iz ljutomerskega in gornjeradgonskega okraja minolo nedeljo je ravno tako z navdušenjem izrekel dr. Kukovcu zaupanje za njegovo delovanje. To govori dovolj!

„Posnemajte rajši!“ Pod tem naslovom skuša „Slov. Gospodar“ oprati vikarja Goriškega proti obdolžitvam „Nar. Lista“ radi poloma laškega konzuma ter pravi, da takega moža, kakor je Gorišek, „liberalci“ nimajo v svojih vrstah. No, kar se naše stranke tiče, bi se za takega moža, kakor je Gorišek, prav lepo zahvalila. Skrajna nesramnost „Sl. Gosp.“ pa je, da spravlja našo stranko v zvezo z rečmi, ki so se godile, ko še od narodne stranke ni bilo ne duha ne sluha. Jako „katoliško“ je pa tudi, ako vlačí „Sl. G.“ osebe na dan, katere že davno krije hladna zemlja. Ne, ne, v takih nesramnostih „Slov. Gospodarja“ ne bomo posnemali.

Novice iz drugih slovenskih krajev.

Ljubljanski kandidat narodnonapredne stranke bo konečno vendar župan gosp. Ivan Hribar. Na shodu zaupnikov minolo nedeljo se je zbralo 600 mož in so proglasili imenovanega za kandidata.

Kmečka stranka za Notranjako se je minolo nedeljo v Št. Petru na Krasu konečno ustanovila. Pod milim nebom se je vršil ustanovni shod, obiskan od blizu 1000 mož. Razmotrival se je program in organizacija stranke.

Volilno gibanje. Na Gorenjskem je socialni demokrat Josip Kopač odložil kandidaturu, in kandidira stranka namesto njega v volilnem okraju Kranjska gora-Radovljica-Tržič dr. Antona Dermoto. — V krško-kostanjeviškem okraju se je slovenski ljudski, t. j. dr. Šusteršičevi stranki posrečilo pregovoriti za kandidaturu pod gotovimi pogoji dr. Janka Hočevarja. — V logaško-idrijskem okraju je že nastopil kot napredni kandidat kmet Ivan Gruden.

Samega sebe razstrelil se je v sredo 13. t. m., v Idriji z dinamitom upokojeni rudar Peter Lapajne. Zjutraj ob 7. uri je šel pred hišo, kjer je izvršil samomor. Našli so ga sedečega s prekrižanima rokama, a skoraj brez glave, ker mu jo je na drobne kosce razgnal dinamit. Nesrečnik je bil vdan alkoholu in je mogoče izvršil samomor v hipni blaznosti. Star je bil 62 let.

LISTEK.

Slike iz vzgoje.

Piše A. P.

7. Punt v šoli in njegove posledice.

(Konec.)

Minilo je po tem dogodku 16 let in bil sem imenovan nadučiteljem v C. Kar drugi dan, ko sem se preselil tja, pride k meni tamošnji stražmošter.

„No, kaj pa hoče ta orožnik tu?“ sem si mislil, ko sem ga videl prihajati, a kako se začudim, ko se mi prijazno predstavi kot moj nekdanji učenec Osenjak iz M.

„Spoznal sem vas takoj“, je dejal, „in nisem si mogel kaj, da bi vas ne obiskal ter se vam zahvalil za vašo leskovko.“

In spomnil sem se zopet tistega punta v šoli.

Ginjen mi je mož pripovedoval, kako ga je bil baje njegov neotesani oče nahujskal zoper mene, ker je dobil opominski list, ker dečka ni redno pošiljal v šolo, kako je ta potem svoje tovariše-součence pridobil na svojo stran ter so sklenili, da me bodo iz šole zanesli itd.

„Hvala Bogu in vam“, je dejal, „da se nam ni posrečilo in da ste zmagali vi. Vaša neustrašenost in urnost, kako ste nas v hipu takorekoč pomandrali, nas je tako osupnila, da smo zgubili vso korajžo ter dobili velik respekt do vas.“

Vprašal sem ga po tovariših, in pripovedoval mi je, da so vsi pridni in poštene možje. Pišek je mizar nekje v Ljubljani, Eberl je doma kmetijo prevzel in se je lani že oženil, a Sagadinu bodo letos pozimi kmetijo dali ter se bo o pustu ženil, že ima izbrano pridno, bogato nevesto.

„Ko sem iz šole izstopil“, je pripovedoval dalje, „dali so me naši služiti za pastirja, potem sem postal hlapec, ker me niso dali ničesar učiti. Rad bi se bil šel učiti ključavničarstva, pa me niso dali. Moj Bog, kakšen so bili moj oče, šola jim je bila trn v peti in da bi se šel kaj učiti, o tem niso hoteli ničesar slišati. Služi, služi, pa delaj, to te bo redilo, to so mi vedno godli. No, v službi se mi je dostikrat hudo godilo in sklenil sem postati orožnik. Hodil sem k gospodu nadučitelju po knjige, ki sem jih ob nedeljah in praznikih čital, da tako nisem pozabil, kar sem se bil v šoli naučil. Vojak sem postal kar prvo leto, ko sem prišel k naboru in po dosluženi vojaščini sem postal orožnik in ni mi žal. Velikokrat pa sem se spominjal in se še spominjam vaše leskovke. Kaj bi bilo iz nas, ko bi bili mi takrat zmagali! Potepuhi gotovo, in torej sem vam, gospod nadučitelju, tako zelo hvaležen, ker ne staršem, temveč vam se imam zahvaliti, da sem sedaj kaj in da sem pošten mož.“

Od takrat sva prijazno občevala kot tovariša, ker spoznal sem, da je res dober človek.

O svečnici pa pride naglo k meni z nekim pismom v roki in že od daleč se mu je poznalo, da ima nekaj posebnega.

„Gospod nadučitelj, gospod naučitelj“, je hitel praviti, ko je vstopil, „napravite nam to ljubav, prosim lepo, storite to, vsi vas bomo jako veseli.“

„Kaj pa?“

„Sagadin se ženi. 20. svečana boče poroka, povabil me je in prosil, naj tudi vas povabim.“

In moral sem brati; pisal je bil, da se mi ne upa pisati, pač pa je prosil Osenjaka, naj me pregovori, da bi prišel k poroki.

„Le tedaj bode moje veselje in veselje nas vseh popolno, če bomo imeli v naši sredi gosp. P.“, tako je bilo v pismu. „Tolikanj smo jim dolžni hvale in vsi iskreno želimo, da bi nas počastili s svojim prihodom. Na gostijo pride tudi Pišek iz Ljubljane, a Eberl bo moj starašina; da prideš ti, dragi prijatelj (t. j. Osenjak) pričakujem gotovo. Tako bomo vsi štirje nekdanji puntarji zopet skupaj, in prosim gospoda nadučitelja, naj pride. Napravili bomo zopet punt, a sedaj pač nekoliko drugačen itd.“

Izgovarjal sem se z daljnim potom in drugim, a naposled sem na silne prošnje Osenjakove na pol obljubil. Čez teden dni sem pa dobil pismo od Sagadina iz M., v katerem me je prosil in rotil, naj pridem k njegovi poroki. Osenjak mu je bil namreč koj pisal po najinem razgovoru in to je ožunačilo Sagadina, da mi je pisal. Odgovoril sem mu, da pridem.

Odpeljala sva se z Osenjakom ter bila na Sagadinovi gostiji. Ne bom pravil, da je bilo zelo veselo, le toliko naj povem, da mi je srce radosti burno bilo, ko sem videl svoje nekdanje učence tako krepke, ko sem spoznal, da seme šolske vzgoje in šolskega pouka ni padlo na nerodoviti tla, temveč da je krepko shajalo — neizrečeno sem bil vesel, ko sem se prepričal, da so iz teh nekdanj divjih dečakov zrastle pošteni, trezni in delavni moške, vrli sinovi slovenskega naroda.

V lepi napitnici se je starešina Eberl spominjal nekdanjega punta ter naglašal, da sedaj kot mož uvideva, kako velikega pomena je šola za vzgojo in napredek posameznika in vsega naroda ter je končal: „Ne pozabimo nikdar besedi našega slavnega Antona Martina Slomška, škofa lavantinskega, ki je dejal: Kdor šolo zančuje, sam sebi vrt zavije.“

In Osenjak je dostavil: „Pa tudi te-le Slomškove besede so resnične:

Kdor se v mladosti prav uči,

Za mizo lahko on sedi,

Nemarna pa prisma

Kosti za vrati gloda“.

Vsi so jima burno pritrdjevali in jaz tudi.

Gospodarski paberki.

Iz jabolkove peške rojeno drevesce in njegovo oskrbovanje.

Piše Franc Škerlec, Vičanje pri Veliki nedelji.
(Dalje.)

III.

Prva odgoja mladega drevesca.

Kakor je ravnati z malim otrokom, tako moraš ravnati tudi z drevesom. Samo si ne more pomagati. Ako opustiš dobro vzgojo pri malem otroku, pri mladi živini in mladem drevesu, ne bodeš imel zdravega, čvrstega človeka, ne močne živine in ne lepega drevesa.

Ruvaj plevel skozi celo leto pri mladih drevesih in imej jih vedno v snagi. Okopati jih moraš večkrat v letu ob suhem vremenu, da spraviš zrak v zemljo h koreninam, ki ga željno pričakujejo. Varuj pa te bog, da bi smuknil listje z dreves. Kar so tebi pljuča, to je listje drevju. Tako lahko delu lahko privadiš otroke. Ali vadi jih po malem, ne naglo, da jih ne spačiš. Dovolj vsakemu mali del grede, da jo ima, kot drevesvico, ker tako jim vsadiš v srce ljubezen do sadjereje. Ako ti otrok delo dobro opravi, pohvali ga! Na ta način se bode sadjereja razširila in bode nam in našim potomcem prinesla veliko sreče. Vsako dobro delo ti Bog že na tem svetu obilno poplača. Imej vedno pri vsakem delu misel: kar storim, naredim dobro.

Površno obdelovanje je na pol storjeno delo in je boljše, da se nič ne stori. Sedi med tem časom rajši za peč, ali v senco kakega divjega drevesa, kajti, ako ne delaš dobro, si nakopaš jezo in sam sebi škodo, drugim pa iztrgaš iz srca ljubezen in veselje do drevesnice. Na tak način bi prišla sadjereja na najnižjo stopinjo. Dobro storiš, ako zalivaš drevesca z gnojnico, kateri primešaj polovico vode; ali tega ne delaj ob vročih urah. Ako zapaziš na drevju listne in kvične uši, poskropi jih takoj s škropilom, katero naredi tako-le: 1½ kg mazljivega mila (žajfe) in ¾ kg tobakovega izvlečka (Tabakextrakt), katerega dobiš v glavnih prodajalnah tobaka, kjer stane 1 kg 140 vin. Tega zmešaj v 100 litrov vode. Dobro za škropljenje sovinogradske škropilnice. Dokler

se kažejo še ušice, ponovi škropljenje vsake 3—4 dni. Na vsak način pa moraš škropiti tako, da zadeneš listje od vseh strani; drugi dan pa poskropi listje z navadno vodo, da jih opereš. S tem bi bila dela v prvem letu dokončana. Ako si z drevesci pravilno ravnal, bodeš imel že isto jesen do 1 m visoka drevesa, katera se bodo veselo smehljala vsakemu, ki jih bo gledal.

(Konec prihodnjih.)

Črna prst je v vrtnarstvu neobhodno potrebna. Črno prst dobiš iz listja ali komposta, ki ga spraviš v kup in tu večkrat prevržeš. Da se spremeni listje v prst, potrebuje navadno dve leti. Bolj hitro dobiš črno prst, če deneš listje približno pol metra na debelo in ga na to poliješ s straniščno. Vrh te deneš novo plast listja. V aprilu lahko pogrneš kup z zemljo in nanj zasadiš kumare, melone ali buče; jeseni kup prevrži. Naslednjo pomlad se sprhnjeno listje že lahko rabi.

„P. G.“

20 kron na leto izgubi pri gnoju ene same dorasle govedi, kdor pusti, da vhaia iz gnoja in gnojnice dušik. Pri nas si pomagamo s tem, da primešamo gnoj vsak dan nekaj gipsa. Dober je tudi kajnit. Tudi z zemljo je dobro po njem natositi.

Hlevski gnoj ima razmerno s fosforovo kislino preveč dušika v sebi. Po hlevskem gnoju se prikažejo po prvi in drugi košnji preveč trdne rastline bolj primerne za peč kot za živino. To povzroči preobilni dušik. Skrbeti moramo, da pride na travnik fosforova kislina, ki je v Tomasovi žlindri in v superfosfati (300 kg za 1 ha). Dober je tudi pepel.

V kmetijski šoli na Grmu so s travniško brano in gnojenjem (tudi z umetnimi gnojili) izboljšali najslabše travnike tako, da dobivajo od njih po dve dobri košnji.

Kako rešimo konja iz ognja. Težko je ob požaru spraviti konje iz hleva, če pred njimi seva ognjeni vit. Izkušnje kažejo, da se osedlan ali okomatan konj da peljati brez težkoč iz ognja. Še lažje peljemo konja iz ognja, če mu ovijemo glavo z mokro vrečo ali odejo, da ne vidi sveta.

Uporaba odpadkov v kuhinji. Le malo je kuhinjskih odpadkov, katere ne bi mogli uporabiti — sirove — ali kuhane, razkosane ali cele, — za pičo gosem, racam, kuram in golobom. Ravno s tem, da skušamo uporabiti vse kuhinjske odpadke, napravimo si krmljenje perotnine bolj ceno. Dobro je tudi, ako gospodinje, katere same ne goje perotnine, spravljajo kuhinjske odpadke za kake sosedne perotninarje. Paziti pa je pri tem treba, da so taki odpadki še popolnoma nepokvarjeni in popolnoma plesnobe prosti. Veliko rejcev pač misli, da plesniva krma ne škoduje perotnini a ravno taka piča povzroča veliko, večinoma nevarnih črevnih bolezni. Torej paznost pri pokladanju kuhinjskih odpadkov!

„Per.“

Saje kot gnojilo. V teku zime se naberejo saje, katere se dajo prav dobro uporabiti kot umetno gnojilo. Ker imajo v sebi mnogo dušika, izvrstno učinkujejo na razvoj rastlin; če gnojimo n. pr. vrtnice s sajami, zapazimo, da bode temnejše listje in da močno poganjajo. Saje se natosijo krog rastlin ter se zemlja nalahko okoplje. Po gnojitvi je najbolje rastline poskropiti, ker so saje, ki pridejo na listje, škodljive za rastlino.

Solato sejemo lahko na solne grede, kakor hitro skopni sneg (nekateri sneg celo odkidajo, da se zemlja hitreje ogreje). Za prav zgodnjo vporabljammo toplo gredo. Za zgodnjo setev so še posebno pripravne vrste: ljubljanska legenka (ali ajserca), jajčevka, samostočna povezanka (štrusolata). Čez 3—4 tedne presadimo sadike, da se stočijo v lepe glave. Nepresajena solata gre prehitro v cvet, njeno seme ni za uporabo, ker vzraste iz njega solata, ki ima isto slabo lastnost. Da nam solate ne zmanjka, jo sejemo na novo vsake tri tedne. Solata prospeva le v dobri vrtni zemlji.

Razne novosti.

Ljubljansko barje bodo začeli izsuševati. Kakor se sporoča, je poljedelsko ministrstvo dogovor, ki je bil sklenjen med posameznimi činitelji glede izvršitve del, potrdilo.

V zrakoplovu z Dunaja do Kočevja je priplaval v petih urah 7. t. m. neki stotnik. Šel je čez južno Štajersko.

V mlinsko kolo zamotala. Mlinar Glinar v Gorenji Avstriji je šel gledat, ali sta nj gova hlapca vže očistila mlinsko kolo od ledu. Ko je prišel tja, je ugledal oba hlapca mrtva v vodi. Mlinsko kolo jih je stlačilo.

Lastnega otroka vrgel volkovom je neki kmet blizu Eperieša na Madžarskem. Peljal se je domov in volkovi so ga napadli. Kmet je vrgel svojega sinčka volkovom, udaril po konjih in pobegnil.

Sin preganjan zaradi očeta. V nemškem mestu Bromberg je obiskoval ondotno realko sin nekega krojača Skibinskega. Mladeniču pa so pohajanje v šolo prepovedali, ker je njegov oče predsednik socialističnega društva. Fantu je onemogočen tudi vstop na vsako drugo srednjo šolo. To je torej nemška svobodomiselnost! Slava taki visoki kulturi!

Za denar se je obešal v Parizu neki mož z vrvjo ravno tako pravilno, kakor ljudje, ki se za res obesijo. Ljudje so kar trumoma vrel ga gledat. Celo zdravniki so se zanimali za obešenčev vrat, toda mož se ni dal preiskati nikdar. Ko je bil obešenja sit, se je delal mrtvega. Celo srce mu je nehalo biti, najfinejši zdravniški aparat ni začutil srčnega utripa. Preje se je bil kazal čndoviti človek kot sesušeno ogrodge in obenem kot debeluha. Ko so ga hoteli potrditi v vojaka, je presenetil zdravnika z velikim visečim trebuhom, ki je izginil, in so se mu začele napihovati prsi. Ko si je mož na raznih sejmi po kmetih in v Parizu dovolj denarja prislužil, si je kupil hišico in vrt ter ga pridno obdelaval. Zdaj se mu je pa resnično to zgodilo, kar je tolikokrat kazal, umrl je zares in njegove kosti počivajo na vaškem pokopališču.

Kašelj je nalezljiv. Ohranilo se je poročilo, da so nekoč pred 500 leti v pariških cerkvah tako pokašljevali, da so duhovni nehali pridigovati. Zdaj pa piše zdravniški list, da so pričeli nekateri verniki v cerkvi na Angleškem kašljati. Ta kašelj se je razširil po vsej cerkvi in kmalu je vse kašljalo, da je pridigar moral utihniti, ker ga nihče več ni razumel. Ameriški učenjak pa piše, da je nekaj podobnega doživel v gledališču in sklepa, da je kašelj nalezljiv kakor zdehanje.

Mučenje otrok. Mogoče ne bode brez koristi, ako navedemo tu nekaj statističnih podatkov o mukah in raznem trpinčenju, kateremu so izpostavljena uboga mala bitja, otroci poživljenih staršev. Iz poročila angleške narodne družbe v obrambo otrok pred trpinčenjem je razvidno, da je družba v 10 letih svojega delovanja zasledila 109.000 otrok, ki so bili trpinčeni na razne načine. 25.437 teh malih trpinov je nosilo na telesu znake pobijanja s čevlji, razno posodo, lopatami, jermeni, železnimi kljukami, ali so bili poškodovani z ognjem, vrelo vodo ter sploh z vsem, kar se more misliti, da je prišlo v roko živinskim staršem. Revčki so bili pokriti z oteklinami, ranami, opeklinami, ali so bili oparjeni. Drugih 72.887 otrok so našli v vsakem oziru zapuščenih, sestranih, umazanih, razcapanih, prezebajočih, bledih, slabih, polnih izpuščajev in opriščajev, mročih v bedi. 712 takih revčkov je umrlo zbog grozodejskega postopanja hudobnih staršev. 12.663 otrok je bilo žrtev lenobe in pohlepčnosti po denarju svojih roditeljev, ki so izkoriščali bledost, medlost, kašelj ali celo umetne boleti svojih otrok ter so jih izpostavljali na ceste usmiljenju darežljivih ljudi. 4460 nesrečnih mladih deklic je postalo žrtev živalske pohotnosti v človeški podobi. 3205 malih sužnjeve se je dobilo pri škodljivih in nevarnih delih, kakor n. pr. v cirkusih in enakih podjetjih, ki služijo denar na letnih sejmi in shodiščih. Stori se marsikak zločin, da se ti otroci store pripravne za izkoriščanje. — Ko bi se vsi ti otroci postavili v vrsto, bi bila ta vrsta dolga 60 angl. milj in bi korakali celih 24 ur, da bi prišli zadnji mimo nas. To je tužna slika, ki nas opominja, na kako nizki stopnji stoji še obča kultura in kako velika in težka je naloga sedaj-nih in bodočih človekoljubov.

Svojega moža je prodala. Dogodilo se je že sicer, da je mož prodal ženo ali nevesto, da bi pa žena prodala moža, se je menda zgodilo sedaj prvič. V Nagyabaji na Ogrskem sta živela mežnar in njegova žena v najsložnejšem zakonu 20 let. Zadnje čase je začel mežnar zahajati k neki vdovici, ki je imela gostilno. Hudo se je vdova vsled tega prestrašila, ko stopi nekega dne žena njene ljubimca v gostilno. Toda strah je bil nepotreben. Mežnarjeva žena je mirno rekla svoji tekmovalki: „Moj mož zahaja k Vam, kar Vam je ljubo. Pa naj bo tako. Izplačajte mi 1200 K, pa si lahko mojega moža za vedno vzamete.“ Kdo je bil srečnejši, kakor vdova, ki je takoj izplačala zahtevano vsoto. Domov prišedša, se je začela odpravljati žena, da se preseli za vedno k svojim sorodnikom, srečno presenečenemu možu pa je rekla, naj se preseli k vdovi, kar si mož seveda ni dal dvakrat reči.

Koliko se porabi šivank na svetu? Na Angleskem se izdeluje na dan 50 milijonov šivank, 70 tovarn na Nemškem jih izdelata natečen vsaka po 200 milijonov; v Zedinjenih državah jih izdelajo na teden do 150 milijonov. Povprečno se računa, da se porabi na celim svetu 200 milijonov šivank na dan.

Čudna miloščina. V Tomsu (Rusija) je prišel nedavno star delavec z okroglim svežnjem v roki ter začel pripovedovati: „Velik siromak sem in se ne branim miloščine. Grede zvečer z dela domov, srečala sta me dva človeka ter me vprašala, ali hočem kos mesa. Kaj bi ne hotel siromak kos mesa! Vesel sem vzel ponujeni mi dar in otipavši v temi zveženj sem mislil: gotovo je ovčja glava, ker je okrogla in trda. Potem sem si delal načrte, kako mi gospodinja skuha iz glave juho itd. Ko sem doma razvezal sveženj, našel sem v njem tole glavo — človeško. Ne vem kaj bi storil s to glavo, pa sem jo prinesel k vam.“ Glava je bila odsekana nekemu Mongolu. Policija je dala glavo zakopati in s tem je stvar končana, ker na Ruskem iskati zločincev je brezuspešno.

Ker je imel štiri žene, raztresene po celim svetu, je bil v Pragi obsojen Josip Novak v petletno ječo.

Dalmatinski škofje in glagolica. Dalmatinski škofje so si edini in sporazumno postopajo glede obrambe glagolice in izjavljajo, da raje prej odstopijo od svojih mest, nego-li izvedejo papeško naredbo z dne 18. decembra 1906. Kaj pa naši slovenski škofje?

Mater je ubil v Preseki na Hrvaškem Stefan Hasan; v prepiru jo je udaril s sekirnimi ušesi po glavi.

Glavnik se je na glavi razletel 6 letni Katici Ejubič v Stupniku na Hrvaškem. Deklica se je grela pri vroči peči, v laseh pa je imela glavnik iz celuloide. Vsled toplote se je glavnik razletel; dekle ima hude opekline; pretresli so se mu tudi možgani in je 36 ur ležalo v nezavesti.

Na smrt obsojena ženska. Okrožno sodišče v Banjaluki je obsodilo na smrt kmetico Janjo Stojakovič, ki je zadavila svojo taščo.

Iz dežele „lepih čednosti in strahu božjega“. V Kölnu na Nemškem so zaprli 30 mladih deklet in žen iz boljših krogov, ker so si odstranjevale posledice spolnega občevanja.

70 let učitelj. Pač redko starost je doživel učitelj Rusi v Švici. Star je 101 leto in je 70 let izvrševal svoj lepi in težki poklic.

V nemški državi Hessen je poslanska zbornica sprejela postavni načrt, da podržavijo vse lekarne (apoteke).

Civilni zakon na Španskem je s kraljevo odredbo zopet odpravljen.

Pet otrok je ubilo v kamnolomu pri Koblenca na Nemškem.

Zob je s kovaškimi kleščami izdrl dninar Herman kmetu Buzgu v občini Barkonji na Ogrskem. Herman je potegnil tako krepko, da ni izdrl le zoba, ampak kar vso čeljust. Buzgo je omedlel in v kratkem umrl. Dognali so, da so bile klešče zarjavele in da se je zato Bozgu kri zastupila. Proti Hermannu se je uvedla kazenska preiskava.

Po petih letih se ji je vrnila zavest. V bodoči seji berlinskega zdravniškega društva bode predaval profesor Sander, ki predstavi gospo, kateri se je po petih letih vrnila zavest. Pred petimi leti so jo našli v nekem gozdu, a ni mogla povedati, kdo je in od kje je. Končno se je dognalo, da se imenuje Hofman iz Danziga. Sedaj se ji je vrnila zavest in ve vso svojo preteklost.

Gospod vikar Gorišek!

V št. 11. „Slov. Gosp.“ z dne 14. marca 1907 pišete pod naslovom „Odgovor narodni stranki“ med drugim sledeče: „Kakoršen oče, tak je sin. Sinček narodnih strankarjev, „Narodni list“, je pravi lisjak. Sicer tudi drugače biti ne more, ker ima urednika, ki je socijaldemokrat. Socijaldemokrati pa učijo, da se ljudem ne sme povedati resnice, ampak se jih mora nafariati. Da je urednik Spindler res socijaldemokrat, je sam izjavil lansko leto v „Domovini“. Ko so mu hrastniški in trboveljski demokrati očitali, da se je izneveril demokratom, zapisal je v listnici uredništva: Nisem se ne, ampak ostanem vedno zvest načelom socijaldemokratov.“ — Javno Vam zabrusim v obraz, da ste glede zgornjih besed splošno, in posebej, kar se tiče moje osebe, **lažnik**, in Vam dam s tem priliko, da mi nasprotno pred sodnijo dokažete ter tako operete svojo s tem očitanjem napadeno čast.

Celje, dne 21. marca 1907.

Vekoslav Spindler.

Slovenci. postavimo Janu Legu spomenik!

Bliža se čas, ko pohite čete slovenskih Sokolov v slovansko Prago na V. vsesokolski zlet in morda bo zaulesla marsikatero izmed nas pot na praška pokopališča (Olšane), da vidimo kraj, kjer spe veliki možje češkega naroda kakor: Tyrš, Fügner, Jul. Gregr in nešteto drugih. In na istem pokopališču imamo tudi Slovenci svoj grob, grob brez nagrobnega spomenika, grob Jana Lega. Odveč bi bilo pisati, kdo je bil Jan Lego in kaj je bil nam Slovincem. Vsakdo pozna ime slovenskega konzula, ki je s slovansko gostoljubnostjo sprejel vsakega Slovence, ki je prišel v Prago in zbiral vinar za vinarjem, da je mogel podpirati slovansko mladino. Ni bil to bogataš, kar je imel, je dal dal je za nas Slovence. Naša narodna dolžnost je torej, da pokažemo svojo hvaležnost, da dokažemo, da se zavedamo, kaj nam je bil Jan Lego. Skoraj bo preteklo leto, kar ga krije črna zemlja in njegov grob je brez spomenika, ker ga nima kdo postaviti. V češki javnosti ni bil toliko znan, zato bi bilo odveč dokazovati, da je naša dolžnost, da s spomenikom zaznamujemo grob moža, ki je toliko časa, s tako vnamo živel za Slovence in res edino za nje, tako da si niti za skromen nagrobni kamen ni zapustil.

Spomenik na njegovem grobu postavljen od nas, naj bo Čehom dokaz, da znamo ceniti bratsko požrtvovalno ljubezen, s katero se zanimajo za nas. Jan Lego ima mnogo znancev po Slovenskem, je častni član več društev, častni meščan naših mest, naj se odzovejo čim najpreje, da bo stal do sokolskega zleta (28. junija) spomenik na njegovem grobu.

Podpisani odbor se obrača tem potom do slovenske javnosti, osobito do njegovih osebnih prijateljev s pozivom za prispevke. Imena darovalcev se v listih objavijo. Doneski se naj blagovolijo pošiljati pod naslovom: stud. iur. Lenart Lotrič, Praga II. V. Tunich 13./I.

Odbor za Legov spomenik.

Društvene vesti.

Šoštanj. Šaleška čitalnica v Šoštanju priredi na svojem odru velike dvorane hotela „Avstrija“ na velikonočni ponedeljek popoldan ob 3. uri narodni igrokaz „Divji Lovci“ s petjem v 4. dejanjih. Za tem sledi bogat program proste zabave. Zvečer po odmoru plesni venček. Sodelujejo izborni igralci iz Maribora in Šoštanjska narodna godba na lok. Ker prihajata v Šoštanj dva vlaka od obeh strani popoldan ob 2. uri ter odhajata zvečer ob 7¹/₄. je popoldanska predstava jako ugodna za slavno občinstvo od obeh strani.

Mariborski Sokol ima v ponedeljek, dne 25. sušca t. l. ob 5. uri popoldne v „Narodnem domu“ ustanovni občni zbor s sledečim sporedom: 1. Poročilo pripravljalnega odbora. 2. Volitev novega odbora. 3. Slučajnosti. — Slovenci, udeležite se polnoštevilno ustanovnega občnega zbora novega „Sokola“.

„Družbe sv. Cirila in Metoda“ razglednice in narodni kolek je sprejel v svojo upravo te dni ljubljanski knjigovoz g. Ivan Bonač. Trgovci, podružnice, rodoljubkinje, naročajte vse to odslej pri njem. — Tem potem smo se preskrbeli za svoje boljše dohodke in pa za razbremenjenje svoje pisarne. Uradništvo, kolikor ga imamo, rabimo za pismeno občevanje po Slovenskem. Za take posle, kakor z razglednicami in narodnim kolek, ni bilo ono čisto na pravem mestu.

„Družbe sv. Cirila in Metoda“ razglednice Gregorčiču v spomin z njega velikonočno kitico se že razprodajajo v Ivan Bonačevi trgovini v Ljubljani. — Sezite po njej, trgovci podružnice, rodoljubkinje in rodoljubi. Ne trpimo tuje šare v izložbah slovenskih trgovcev. Polagoma se naselimo tu sem med svojimi mi. Tudi Gregorčičevo ime naj kliče o Veliki noči na narodovo vstajenje.

„Družbe sv. Cirila in Metoda“ pomladanske razglednice ima že naprodaj trgovina Ivan Bonač. Priljubile se bodo posebno še naši mladini tu naslikane skupine po cvetličah skakajočih manjih in iz knjig beročih večih otrok. Simona Jenka razglednicam podpisano pomladnje berilo pa tudi Vam odrašenim priključijo spomin teh Vaših tu vpodbljenih zlatih let.

„Družbe sv. Cirila in Metoda“ velikonočne razglednice, ki kažejo slovansko oblečeni štrkajoči deklici, so došle v ljubljansko Ivan Bonačovo trgovino. Krasne, da se lahko merijo z vsakim drugim umetnim proizvodom, naj nam bodo Slovenci, za Vaša velikonočna voščila in v spomin velikonočnega razveseljevanja naše mladine. — Ne več na družbo, nego edino le na bukvarno Ivan Bonač v Ljubljani pa pišite ponje.

Janeza Trdine zbrani spisi 4 knjiga: Bajke in povesti III. V Ljubljani 1907, založil L. Schwentner, cena broš. 2 K, vez. K 3/20. je pred kratkim izšlo. Čitajte te bajke in povesti ni s tem pritegnite pisatelja, da zna njegova Kolenčeva Jera zanimivo in gniljivo, ogorčeno in navdušeno, veselo in žalostno pripovedovati o prejšnjih časih. Da je pa Trdinov jezik nad vse krasen in kristalno čist, mi ni treba posebej povdarjati in dokazovati. Zato segajte pridno po teh spisih.

Slovanskemu Sokolstvu!

Vsemu Sokolstvu bratski pozdrav!

Sklepom odbora „České Obce Sokolské“ Vas vabimo k V. vsesokolskemu zletu, ki se vrši od 28. rožnika do 1. malega srpana t. l. v zlati slovanski Pragi.

Po dobi šestih let se pripravljamo k zopetnemu nastopu v skupnih vrstah na javnem vežbališču, da damo v prisotnosti zbranega naroda dokaz svojega dela, ki je namenjeno razvoju in povzdigi naše domovine.

Sledeč temu visokemu, jasnemu cilju svojem, v katerem vidimo zagotovitev in utrditev našega narodnega obstanka, našega daljnjega napredka, spoznamo za nujno potrebno ponovno opozarjati celokupen narod na svoje cilje in amene; pokazati tudi hočemo uspehe, ki smo jih že dosegli na polju te samoizobrazbe. V našem stremljenju naj nas pa vspodbuja jednotno vezana slika iznova doseženega velikega napredka v naših vrstah.

S tem vzornim nastopom hočemo podati dokaz, da sokolska ideja pridobiva vedno več tal, pokazati hočemo uspehe sokolskega dela. Sokolski misli hočemo poiskati novih pristašev v našem narodu. pridobiti ji hočemo ono naklonjenost, ki jo zasluži njen pomen in konečni cilj.

Ne gre se torej za prazni blek in slavnostno vrvenje, ampak za pomemben čin, ki naj pokaže naši mladini, kateri prete pogubne nevarnosti, pot, ki jo mora hoditi v doseg one zdrave telesne čistosti in moške popolnosti, ki je podlaga vsej narodovi sili.

Izjava.

Jaz podpisani JOŽEF MURKO, veleposestnik iz Biša št. 38, izjavljam s tem odkritosrčno, da sem proti Janezu Rajh, nadučitelju pri Sv. Bolfanku v Slov. goricah, nepremišljeno in neosnovano govoril radi tistih bukvic za 300 gld. od šolske stavbe; izjavim, da so vsa moja sumničenja neosnovana in radi tega neresnična in da so računi popolnoma v redu ter se gospodu Janezu Rajhu zahvaljujem, da mi je žaljenje odpustil in je odstopil od sodnega preganjanja.

V Št. Lenartu, dne 14. sušca 1907.

Jožef Murko m. p.

EDINA SLOVANSKA DELNIŠKA ŽIVLJENSKA ZAVAROVALNICA

Najugodnejše in najcenejše zavarovanje:

- a) Za slučaj smrti.
- b) Za slučaj smrti in doživetja.
- c) Zavarovanje dote in oprave nevest.
- d) Moderno zavarovanje s sočasnim obrestovanjem vseh vlog.
- e) Moderno zavarovanje s sočasnim zavarovanjem za slučaj nesposobnosti.
- f) Najrazličnejše kombinacije zagotovljenja pokojnine.

Najboljši zavarovalni pogoji:

- a) Zavarovani znesek se izplača popolnoma tudi v slučaju samomora, dvoboja, če je bilo zavarovanje dve leti brez prestanka v veljavi.
- b) zavarovalne listine ne zapadejo, če so tri leta v veljavi, in če ni nanje podano posojilo.
- c) Zavarovalne listine, ki so bile vsled neplačane zavarovalnine zmanjšane ali zapadle, se more kadarkoli tekom treh mesev obnoviti, to obnovenje ni odvisno od zdravstvenega stanja še živečega zavarovanca.
- d) Na zavarovalne listine, ki so najmanj tri leta v veljavi, dovoljuje družba posojila za zmerne obresti.
- e) Vojni riziko je v vseh zavarovanjih (izvzemši samo vojake po poklicu in osebe, ki izvršujejo vojaško službo pri mornarici) takoj od začetka in sicer do zneska kron 10.000 brezplačno všteto.

PRVA ČESKA SPLOŠNA DELNIŠKA DRUŽBA ZA ZAVAROVANJE NA ŽIVLJENJE

Pojasnila daje in cenike razpošilja zastopnik **A. Terček** v Celju Schillerjeva cesta št. 3.

K temu velikemu narodnemu prazniku vabimo i Vas, dragi bratje Slovani, ki ste se zbrali pod sokolskim praporom v znamenju dela, v dosegu vzvišenih sokolskih ciljev: dvigniti hočemo naravno in telesno naše ljudstvo. Vabimo Vas, da s nami javno dokažete svoje blago stremljenje za temi cilji, katerim smo posvetili vsi svoje delovanje. Utrdimo pa zajedno tudi stare bratske vezi, ki nas dražijo v jednotnem taboru slovenskem na skupno ojačenje naših sil, na skupno obrambo slovanskega ljudstva.

Pridite v kolikor možno v velikem številu! Pokažimo, da nas veže tesno pristrčna bratska ljubav, da nas draži stremljenje za istimi cilji! Naj vidi svet naše odkritosrčno pobratimstvo, naše skupno hrepenenje za svobodno in slavno bodočnostjo Slovanstva!

Češko Sokolstvo in z njim ves narod češki pričakuje z radostjo vašega prihoda. Tedaj na svidenje v zlati slovanski Pragi.

Na zdar!

V Zlati Slovanski Pragi, 1. prosinca 1907.

Predsedništvo „České Obče Sokolské“ in Slavnostni odbor V. vsesokolskega zleta v Pragi.
Juc. Frant. Mašek, Dr. Jind. Vaniček, Dr. Jos. Schreiner,
tajnik Č. O. S. načelnik Č. O. S. starosta Č. O. S.

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami, prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ulica št. 2

priporoča

kancellijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

svinčniki peresa peresniki radirke
kamenčki tablice gobice črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih črtane z eno ali dvema kolonama, v papir, platno, gradl. ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade krajne šolske svete, učiteljsvo, župnijske urade, okrajne zastope, užitniške zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Časna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnat vreče vseh velikosti po originalnih tovarniških cenah

Štambilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cveticami od najpreprostejših do najfinejših.

Albumi za slike, dopisnice in poezije. (2) 9

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene.

Priznano dobro blago.
Solidna in točna postrežba.

Proda hmeljske droge

po ugodni ceni 41 3-2

EMERIK KUKETZ, Žalec.

Pristno je
z imenom
„Schicht“

Schichtovo milo

Pristno je
z imenom
„Schicht“

Prihrani denar
čas in delo.

ne škoduje perilu

Prihrani trud in
delo, koristi tedaj
tudi zdravju.

Čudijo se in strmé
Naše vse sosednje té,
Ker perilo moje je,
Brez najmanjše luknjice.
Milo, s k'rim perem jaz
Schichtovo se imenuje,
Z njim jaz perem vsaki čas,
Ono niti mi ne ruje.

Pristnega vina Ljutomerčana

lastnega pridelka od zadnjih letnikov ponuja
po nizkih cenah (21) 10-6

Ivan Kočevár, velepos.
v Središču (Polstrau) ob južni železnici.

KDOR

se ne more osebno prepričati o velikanski zalogi in čudovito nizkih cenah za letošnje spomlad, naj si naroči vzorce in cenik, katere pošlje poštne proste in zastoj

Prva južnoštajerska trgovska hiša
manufakturnega in modnega blaga
na debelo in drobno

R. Stermecki & Celje

založnik c. kr. drž. uradnikov
v hiši slovenske posojilnice

Omenim se, da sem za velikanske množine blaga kupčijo sklenil še pred podražanjem in bodem istega prodajal, dokler bode zaloge po starih cenah.

! Zelo ugoden nakup za
šivilje in krojače !

NAJNOVEJŠA IZNAJDBA!

Velik požar

zamore se
lahko in :
naglo po-
gasiti le s

Smekalovimi brizgalnicami

z 40% delavske sile pomanjšanim ravnotežjem nove sestave, koje od desne in leve strani vlečejo in mečejo vodo. — V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnic nepotrebno!

R. A. Smekal, Zagreb

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sesalk in gospodarskih strojev ter motor-mlinov.

Odplačevanje na obroke 129 odlikovanj!

Za spomladno gnojenje

kakor žitne in okopavne pridelke, travnike in : pašnike, deteljišča, vinograde in sadno drevje ter zelenjadi je

Tomaževa žlindra

Zvezdna znamka

dokazano najboljše umetno gnojilo, ki vsebuje fosforovo kislino.

Zajamčeno čisto Tomaževo žlindro z varstveno znamko in plombo opremljeno dodajajo

Tovarne za Tomasov fosfat
zadr. z omej. por. v BERLINU W.

Prodaja na vagone in malo
Trgovina z železnino
Merkur
Peter Majdič :: Celje.

Za radgonski in ljutomerski okraj
J. ŠKERLEC, Zg. Radgona

Kdor pa gnoji s Tomaževo žlindro ali superfosfatom, gnojiti mora tudi na vsak način

s 40% kalijevo soljo

koje gnojilo je neprecenljive vrednosti.

Pojasnila

o porabi kalijevih
gnojil daje brezplačno

Kmetijska pojasnjevalnica

v GRADCU, Raubergasse št. 11.